

Korintliklaroqa «1»

Rosul Pawlus Korint xəhərdiki jamaətkə yazoqan birinqi məktup •••• Salam

¹⁻² Hudaning iradisi bilən Məsih Əysaning rosuli dəp qakiriləqan mənki Pawlustin wə qerindiximiz Sostenistin Korint xəhəridiki jamaətkə, Məsih Əysada pak-muqəddəs kilinip, «muqəddəs bəndilirim» dəp qakiriləqanlaroqa wə xuningdək hər yərlərdə Rəb Əysa Məsihning (U ularoqa wə bizgə mənəsup!) namioqa nida kילוquqilarning həmmisigə salam! □ ■

³ Atimiz Huda həm Rəb Əysa Məsihtin silərgə mehir-xəpkət wə hatirjəmlik boləqay! ■

⁴ Hudaning Məsih Əysada silərgə ata kilinəqan mehir-xəpkiti tūpəylidin Hudayimoqa hərdaim təxəkkür eytimən;

⁵ buning bilən silər Uningda hər tərəptə, hərəkəndək sözdə, hər tərəptiki bilimlərdə bay kilinəqansilər, □ ■

□ **1:1-2 «hər yərlərdə Rəb Əysa Məsihning (u ularoqa wə bizgə mənəsup!) namioqa nida kילוquqilarning həmmisi»** — bu ibarə «aləmxumul jamaət»ning addiy wə yiqinçak bir təbiridur. ■ **1:1-2** Yh. 17:19; Ros. 15:9; Rim. 1:7; Əf. 1:1; 1Tes. 4:7; 2Tim. 2:22. ■ **1:3** Rim. 1:7; 2Kor. 1:2; Əf. 1:2; 1Pet. 1:2. □ **1:5 «buning bilən silər uningda hər tərəptə ... bay kilinəqansilər»** — «uningda» — Məsih Əysada. ■ **1:5** Kol. 1:9.

6 huddi Məsihning guwahliki silərdə təstiklanoqandək.□

7 Xuning bilən silərdə hərəkəndə rohiy iltipat kəmlək kilməstan, Rəbbimiz Əysa Məsihning ayan kılınixini kütisilər;□ ■

8 U yənə silərnə ahıroquqə mustəhkəmləyduki, Rəb Əysa Məsihning küni kəlgüqə əyibsiz saklınisilər;□ ■

9 Huda səzidə turoquqidur — silərnə Əz Ooqli Rəb Əysa Məsihning sirdax-həmdəmləkiqə qakıroquqi dəl Uning Əzidur.□ ■

Bəlünüxlər toqruluk

10 Əmdi mən silərdin Rəbbimiz Əysa Məsihning nami bilən xuni ətünimənki, i qerindaxlar,

□ **1:6 «... huddi Məsihning guwahliki silərdə təstiklanoqandək»** — Hudaning ularoqa rohiy iltipatlarni beoxliqanliqi: (1) Hudaning Korintliklaroqa Pawlusning Məsih toqruluk boləqan guwahliqining toqra ikənlikini ispatlıqini wə (2) Hudaning Məsihning ularning kəlbidə turoqanliqini, ularning həkikətən Məsihkə təwə ikənlikini təstiklıqini idi. Məsilən, Huda rohiy iltipatliri arkilik korneliusdikilərnə «məning adəmlirim» dəp təstiklıqanıdi («Ros.» 10:44-48gə qarəng. «rohiy iltipatlar»ni qüxinix üqün 12- wə 14-babka qarəng.

□ **1:7 «Rəbbimiz Əysa Məsihning ayan kılınixi»** — Rəb dunyaqa qaytip kəlgəndə u hər adəmgə ayan bolidu, əlwəttə.

■ **1:7** Fil. 3:20; Tit. 2:13. □ **1:8 «Rəb Əysa Məsihning küni»** — Uning zeminoqa qayta kelidıqan küni. ■ **1:8** 1Tes. 3:13; 5:23.

□ **1:9 «Huda səzidə turoquqidur»** — demək, Huda adəmnə Əzining pak-muqəddəs sirdax-həmdəmləkiqə qakıroqəqka, Əz mehir-xəpkiqi bilən uni yənə ahıroqidə gunah wə Xəytanning ilkidin saklap, pak həyatta yaxaxka küqəytxkə wədə kıləqan. ■ **1:9** Yər. 32:40-44; Yh. 15:5; 1Kor. 10:13; Gal. 2:20; 1Tes. 5:24; 1Yuqa. 1:3.

gepinglar bir yerdin qiqsun, aranglarda belgünqilik bolmison, bir pikirdə, bir niyettə kamil birləxtürölünqlar; □ ■

11 Qünki Klowining ailisidikilərninğ manga silər toqranglarda eytixiqə, i qerindaxlirim, aranglarda talax-tartixlar bar ikən.

12 Deməqci boləqinim xuki, hərbiringlar: «Mən Pawlusning tərəpdari», «Mən Apollosning tərəpdari», «Mən Kefasning tərəpdari» wə «Mən Məsihning tərəpdari» dəwatisilər. □ ■

13 Əjəba, Məsih belüngenmikən? Silər üqün krestlengən adəm Pawlusmidi? Silər Pawlusning namioqa qəmüldürüdünglarmu? □

14 Mən Hudaqə təxəkkür eytimənki, aranglardin Krispus bilən Gayustin baxqa heqkaysinglarni qəmüldürmidim; ■

15 xuning bilən heqkim meni özining namida adəmlərni qəmüldürdi, deyəlməydu.

16 Durus, mən yənə Istifanasning eyidikilərnimu qəmüldürdüm; baxqa birawni

□ **1:10 «mən silərdin Rəbbimiz Əysə Məsihning nami bilən xuni ötünimənki, i qerindaxlar...»** — «qerindaxlar» Injilda «etikədqci aka-ukilar» degən bilən ipadilinidu. Əmma pütkül Muqəddəs Kitabta qerindaxlar («etikədqci aka-ukilar») «etikədqci aqa-singillar»nimu öz iqigə alidu. Bu prinsip «Yar.» 1:27də kərünidu; «Hudaning sürət-obrazi» boləqan «adəm»ning əzi «ər-ayal»ni öz iqigə alidu. Xuning bilən biz «qerindaxlar» dəp tərjimə qilduq. ■ **1:10** Rim. 12:16; 15:5; Fil. 2:2; 3:16; 1Pet. 3:8. □ **1:12 «Kefas»** — rosul Petrusning ibraniyqə ismi idi. ■ **1:12** Ros. 18:24; 1Kor. 3:4; 16:12. □ **1:13 «Silər Pawlusning namioqa qəmüldürüdünglarmu?»** — «qəmüldürüdünglarmu» muxu yərdə suoqa qümüldürülüxnü kərsitidu. ■ **1:14** Ros. 18:8; Rim. 16:23.

qemüldürginimni əsliyəlməymən. ■

17 Qünki Məsih meni adəmlərni qemüldürüxkə əməs, bəlki hux həwərnı jakarlaxka əwətti; uni jakarlax bolsa insanning həkmətlik səzliri bilən bolmaslıki kerək; undaq bolqanda Məsihning kresttiki *qurbanlıqining* küqi yokitiloan bolidu. ■

18 Qünki kresttiki qurbanlıki toqruluk səz-kalam həlakətkə ketiwatqanlarğa əhməqlik, əmma kutulduruluwatqan bizlərgə Hudaning küq-kudritidur. ■

19 Qünki mundaq pütülgənki, «Mən danixmənlərnıng danixmənlıknı yokitimən, aqıllarning aqıllıknı qətkə qakımən». □ ■

20 Undaqta, danixmənlər keni? Təwrat əlimaliri keni? Bu dunyadiki bəs-munazirə kılquqılar keni? Huda bu dunyadiki danalıknı əhməqlik dəp kərsətkən əməsmu? ■

21 Qünki Huda danalıki bilən bekitkini boyiqə, dunya əz danalıki arkilik Hudani tonumioan, xunga Huda əhmıkanə dəp qaraloan, jakarliniwatqan səz-kalam arkilik uningğa ixəngüqilərgə nijatlik yətküzüxni layik kərgən. ■

22 Qünki Yəhudiylar məjizilik alamətlərni,

■ 1:16 1Kor. 16:15,17. ■ 1:17 1Kor. 2:1, 4; 2Pet. 1:16.

■ 1:18 Rim. 1:16. □ 1:19 «Qünki mundaq pütülgənki...»

— «mundaq pütülgən» — Mukəddəs Kitabta yeziklik. Muxu yərdiki səzlər Təwrat, «Yəx.» 29:14din elinoan. ■ 1:19 Ayup 5:12; Yəx. 29:14. ■ 1:20 Yəx. 33:18. ■ 1:21 Mat. 11:25; Luqa 10:21.

greklar bolsa «danalik»ni tälöp qilidu; □ ■

²³ ämma biz bolsak Mäsihni, yäni krestlängän Mäsihni jakarlaymiz; bu Yəhudiylaroqa nisbätän bizarlik ix, ällərgə nisbätän əhmikānilik döp qarilidu; □ ■

²⁴ ämma qakiriloqanlar üqün eytkanda, mäyli Yəhudiylar bolsun yaki greklar bolsun, Məsih Hudaning küq-kudriti wə Hudaning danaliki dur. ■

²⁵ Qünki Hudaning əhmikāniliki insanlarning danaliki din üstündür, Hudaning ajizliki insanlarning küqidin üstündür.

²⁶ Qünki, i kerindaxlar, silərnin qakiriloqan waqittiki həlinglar üstidə oylinip bekinglar; qakiriloqanlar arisida insaniy tərəptin dana qaraloqanlar anqə kəp əmäs, küq-hökükqə igə boləqanlar anqə kəp əmäs, aksəngəklər anqə kəp əmäs idi; □ ■

²⁷ bəlki Huda danalarni hijalətkə qaldurux üqün bu dunyadiki əhmək sanaloqanlarni talliwaldi; küqlüklərni hijalətkə qaldurux üqün bu dunyadiki ajiz sanaloqanlarni talliwaldi;

²⁸ U yənə bu dunyadiki kədirsizlərni, pəs kərülidiloqanlarni talliwaldi, «yok boləqan nərsilər»ni məwjut xəy'ilərni yokqə qikiriwetix

□ **1:22 «... greklar bolsa «danalik»ni tälöp qilidu»** — xu zamandiki grek mədəniyitidə pəlsəpəni qoqunux dərjisiğə yətkən degili bolidu (məsilən, «Ros.» 17:21 wə aldi-kəynidiki ayətlərni kəring). ■ **1:22** Mat. 12:38; 16:1; Yh. 4:48.

□ **1:23 «bu Yəhudiylaroqa nisbätän bizarlik ix...»** — yaki «bu Yəhudiylaroqa nisbätän putlikaxang...». ■ **1:23** Mat. 11:6. Yh. 6:60,66. ■ **1:24** Kol. 2:3. □ **1:26 «insaniy tərəptin...»** — grek tilida «ətning kəzqarixiqə...». ■ **1:26** Yh. 7:48; Yaq. 2:5.

üqün talliwaldi. □

²⁹ Uning məqsiti Huda aldida heq ət igisi mah-tanmaslik üqündür.

³⁰ Əmma Uning tərripidin silər Məsih Əysada turisilər; U bizgə Hudadin kəlgən danalik, həkkaniylik, pak-mukəddəslik wə hərlük-azadlik kilingoqandur; □ ■

³¹ xuningdək *Təwratta* pütülgəndək: «Pəhirlinip mahtioquqi bolsa Rəbdin pəhirlinip mahtisun!». □ ■

2

¹ Mən bolsam, i kərindaxlar, yeninglaroqa baroqinimda, Hudaning guwahlikini jakarlar üqün heq gəpdanlik yaki əkil-danalik ixlitip kəlgən əməsmən; ■

² qünki mən aranglarda Əysa Məsihdin baxka, yəni krestləngən Məsihdin baxka heqnemini bilməslikkə bəl baqlioqanidim;

□ **1:28 «məwjut xəy'ilər»** — muxu yərdə hərhil adəmlərnə, həkümranlarnə, dələt katarliklarnə əz iqigə alidu. □ **1:30**

«Uning tərripidin silər Məsih Əysada turisilər...» — «Uning tərripidin» Huda tərripidin, demək. **«hərlük-azadlik kilingoqandur»** — «hərlük-azadlik» gunahning wə Xəytanning kulluqidin azad boluxtur. ■ **1:30** Yər. 23:5; Yh. 17:19.

□ **1:31 «xuningdək Təwratta pütülgəndək...»** — Injilda «pütülgəndək» deyilgəndə, «Mukəddəs Kitabta pütülgəndək» degən mənədə. Muxu yərdə «Yər.» 9:24. ■ **1:31** Yəx. 65:16; Yər. 9:22-23; 2Kor. 10:17. ■ **2:1** 1Kor. 1:17; 2:4.

3 mən aranglarda boloqan waqtimda ajizlikta, qorkunqta wə titrigən qaləttə bolattim; □ ■

4 mening sölzirim həm jakarlixim bolsa adəmni qayil kilöudək insaniy danalix sölzər bilən əmäs, bəlki Rohning alamət kərsitixliri wə küq-qudrət bilən boloqan idi. □ ■

5 Buningdin məxsət silərning etikadinglar insaniy danalixqa əmäs, bəlki Hudaning küq-qudritigə baqlansun degəndin ibarət idi. ■

6 Halbuki, kamalətkə yətkənlər arisida biz danalixni bayan qilimiz; bu danalix bu dəwrdiki danalix əmäs, yaki bu dəwrdiki həkümranlarning danalixi əmäs (ular zawallixqa yüz tutqandur); ■

7 əmma biz bir sirni axkarilap, Hudaning bir danalixini bayan qilimiz; Huda əslidə axkarə qilinmiqan bu danalixni barliq dəwrlərdin burun bizning xan-xərəpkə muyəssər boluximiz

□ **2:3 «mən aranglarda boloqan waqtimda ajizlikta, qorkunqta wə titrigən qaləttə bolattim»** — «qorkunqta... bolattim» — bəlkim u Huda Əzigə tapxuroqan bu muqəddəs wəzipini orundiyalmasliqidin qorkqan boluxi mumkin idi. Uningdin baxqa adəmni qorkqitidiqan kəp səwəblərmu boloqan, əlwəttə («Ros.» 18:9-10). ■ **2:3** Ros. 18:1, 3; 2Kor. 10:10.

□ **2:4 «... bəlki Rohning alamət kərsitixliri wə küq-qudrət bilən boloqan idi»** — «Roh» Hudaning Rohi, Muqəddəs Rohtur. ■ **2:4** 1Kor. 1:17; 2:1; 2Pet. 1:16. ■ **2:5** 2Kor. 4:7. ■ **2:6** Ayup 28:21; 1Kor. 15:24.

üqün bekitkənidi. □ ■

⁸ Bu danalikni bu dæwrdeki hækümrannlarning heqkaysisi qüxinip yætmiğənidi; uni qüxinip yætken bolsa, xan-xæræpning Igisi bolğan Ræbni krestlimiğen bolatti. □ ■

⁹ Halbuki, *Tæwratta* pütülgænndæk: —

«Özini seygænlergæ Hudaning tæyyarliğanliri — Dæl heqkandaq köz körmigæn, Heqkandaq kulak anglimioğan, Heqkandaq kængül oylap bakmioğan nærsilærdur». □ ■

¹⁰ Əmma bu nærsilærni Huda Rohi arkilik ayan kildi; qünki Roh bolsa hëmmæ ixlarni, hætta Hudaning qongkur tæglirini inqikilæp izligüqidur; □ ■

¹¹ Qünki insanlarda, insanning kænglidikini bilgüqi xu insanning rohidin baxka nærsæ barmu? Xuningoqa ohxax, Hudaning Rohidin

□ **2:7 «biz bir sirni axkarilap, Hudaning bir danaligini bayan qilimiz...»** — «Əfæsusluklaroqa»diki «kirix söz»imizdæ eytkinimizdæk, Injilda «sir» degæn sözning alahidæ mænisi bar. Sir (grek tilida «misterion») Huda æsli yoxurup kælğæn, æmdi hæzir axkarilioğan mælum bir ixtin ibarættur. ■ **2:7** Rim. 16:25; 1Kor. 4:1. □ **2:8 «bu dæwrdeki hækümrannlar»** — bu söz bælkim bu dunyadiki padixah-hækümdarlarni kutritidioğan, ularoqa ezitkuluk kilidioğan jin-xæytanlarni kærsetsæ keræk.

■ **2:8** Mat. 11:25; Yh. 7:48; 16:3; Ros. 3:17; 13:27; 2Kor. 3:14; 1Tim. 1:13. □ **2:9 «Özini seygænlergæ Hudaning tæyyarliğanliri —dæl heqkandaq köz körmigæn, heqkandaq kulak anglimioğan, heqkandaq kængül oylap bakmioğan nærsilærdur»** — «Yæx.» 64:4. ■ **2:9** Yæx. 64:3.

□ **2:10 «qünki Roh bolsa hëmmæ ixlarni, hætta Hudaning qongkur tæglirini inqikilæp izligüqidur»** — «Roh» — Hudaning Rohi, Mukæddæs Rohtur. ■ **2:10** Mat. 13:11; 2Kor. 3:18.

baxka, Hudaning kenglidikilirini bilgüqi yoktur.

□ ■

¹² Əmma bizning qobul qilöinimiz bolsa bu dunyadiki roh əmäs, bəlki Hudadin kəlgən Rohtur; dəl xundak bolöaqqa biz Huda tərripidin bizgə sehiylik bilən ata qilinöan nərsilərnü bilip yetələymiz. □ ■

¹³ Bu ix-xəy'ilərnü insaniy danaliktin ögitilgən sözlər bilən əmäs, bəlki *Muqəddəs* Rohtin ögitilgən sözlər bilən, rohiy ixlarnü rohiy sözlər bilən qüxəndürüp sözləymiz. □ ■

¹⁴ Əmma «janöa təwə» kixi Hudaning Rohtining ixlirini qobul qilmaydu, qünki bu iklar uningöa nisbətən əhmikanilikdur; u ularnü həq qüxinip yetəlməydu, qünki ular roh bilən pərq etilip

□ **2:11 «insanlarda, insanning kenglidikini bilgüqi xu insanning rohidin baxka nərsə barmu?»** — «insanning kenglidiki» muxu yərdə xu məlum kixining xəhsiy wə qəlbidiki ixlarnü alayitən kərsitidu. ■ **2:11** Pənd. 27:19; Yər. 17:9.

□ **2:12 «bu dunyadiki roh»** — Xəytan. «Bu dunyadiki roh» muxu yərdə bəlkim Xəytanning köz-qaraxliri, «əqilliri»nü kərsitixi mumkin. ■ **2:12** Rim. 8:15. □ **2:13 «Rohtin ögitilgən sözlər bilən»** — «Roh» Hudaning Rohti, Muqəddəs Rohtur. ■ **2:13** 1Kor. 1:17; 2:4; 2Pet. 1:16

bahalinixi keraktur. □

¹⁵ Rohqa tawə kixi həmmə ixlaroqa baħa berələydu; əmma uningəqa bolsa heqkim baħa berəlməydu. □ ■

¹⁶ Qünki kim Rəbning oy-kənglini qūxinip yetip, Uningəqa məslihətqi bolalisun? Əmma biz bolsak Məsihdə boləqan bowaq hesablap silərgə. □ ■

3

¹ Lekin mən, i kerindaxlar, Rohqa tawə kixilərgə səz qiloqandək silərgə səz qilalmay keliwatimən; əksiqə silərnəi ətkə tawə kixilər, Məsihdə boləqan bowaq hesablap silərgə

□ **2:14 «janəqa tawə» kixi** — «janəqa tawə» boləqan kixi tosqruluk «Rimliklarəqa»diki «kirix səz»imizni kəring. «Janəqa tawə» boləqan kixi Muqəddəs Rohqa igə bolmioqan kixidur; «ixənmigən kixi» degili bolidu. Xunga, u Hudaning Rohjoqa əməs, bəlki hərdaim əz jeni (əkil-pikir, zəhın, kəngül-kalla, həssiyatlar)əqa tayinip ixlarni pərk etidu. «Rohiy kixi» yaki «Rohqa tawə boləqan kixi» bolsa əz rohida Muqəddəs Rohning tərbiyə-təlimini qəbul qilip ixlarni tosqra pərk etidu. **«ular roh bilən pərk etilip bahalinixi keraktur»** — bu 14- wə 15-ayətlərdiki «pərk etix» wə «pərk etip bahalinix» grek tilida birlə peil bilən ipadiliniidu. □ **2:15 «Rohqa tawə kixi»** — «Rohqa tawə» (yaki «rohiy kixi») — Muqəddəs Rohning yetəqililikidə mangidoqan kixi. ■ **2:15** Pənd. 28:5. □ **2:16 «kim Rəbning oy-kənglini qūxinip yetip, uningəqa məslihətqi bolalisun?»** — «Yəx.» 40:13. ■ **2:16** Yəx. 40:13; Rim. 11:34.

sözləxkə məjbur boldum.□

² Mən silərgə süt iqküzdüm, gəxni yegüzmidim; qünki silər gəxni həzim qilalmayttinglar, xundakla həzirmu tehi həzim qilalmaysilər;■

³ Qünki silər yənila ətkə təwədursilər. Aranglarda həsəthorluk wə talax-tartixlar bar boləqaqqa, silər ətkə təwə əməsmu, insanlarqə mengiwatmamsilər?□ ■

⁴ Qünki birsi «Mən Pawlus tərəpdari», baxqa birsi «Mən Apollos tərəpdari» desə, silər pəkət insanlarning yolida mangoğan bolup qalmamsilər?□ ■

⁵ Apollos degən kim? Pawlus kim idi? Biz pəkət silərnin etikadinglaroqa wasitiqi bolduq, halas; hər birimiz pəkət Rəb bizgə təksim qiloqini boy-iqə wəzipə ada qilidioğan hizmətkarlar, halas, xundak əməsmu?■

⁶ Mən tiktim, Apollos suoqardi; əmma əstürgüqi

□ **3:1 «ətkə təwə kixilər»** — (yaki «ətlik kixilər») toqruluk «Rimliklaroqa»oqa bərgən «kirix söz»diki «ət» toqruluk sezimizni kəring. «Ətlik kixi» asasen hux həwəni qəbul qiloqini bilən tehi öz gunahlrining küqidin azad bolmioğan kixidur. ■ **3:2** Ibr. 5:12; 1Pet. 2:2. □ **3:3 «silər ətkə təwə əməsmu, insanlarqə mengiwatmamsilər?»** — «insanlarqə» Hudaning yolida əməs, insaniyətnin yolida. ■ **3:3** 1Kor. 1:11; Gal. 5:19; Yaq. 3:16. □ **3:4 «pəkət insanlarning yolida mangoğan bolup qalmamsilər?»** — demək, Hudani tonumioğan, Rohtin tuqulmioğan, tehiqə Adəm'atimizning ailisigə təwə boləğan, adəttiki gunahkar insanlaroqa ohxax. ■ **3:4** 1Kor. 1:12. ■ **3:5** Ros. 18:24; 1Kor. 1:12; 16:12.

bolsa Hudadur. □ ■

7 Xunga tikküqi heqnemigə hesab əməs, suqarouqimu heqnemigə hesab əməs, pəkət ətürgüqi Huda Əzi həmmidur.

8 Əmma tikküqi wə osa kılouqi bolsa bir məxsəttidur; xundaktimu hər biri öz əjri boyiqə in'amini qobul qilidu. □ ■

9 Qünki biz Hudaşa təwə mehnətdaxturmiz; silər bolsanglar Hudaning baq-etizi, Hudaning qurulusilər. □ ■

10 Hudaning manga təksim kılouan mehir-xəpkiti boyiqə, huddi usta memardək ul saldim, andin baxka birsi uning üstigə quruwatidu. Əmma hər bir quruuqi kandaq quruwatkanliqioşa ehtiyat kilsun.

11 Qünki selinouan ulni, yəni Əysa Məsihdin baxka heqkandaq ulni selixka bolmaydu. ■

12 Əmdi birsi bu ul üstigə altun, kümüx,

□ **3:6 «... Apollos suqardi»** — Korint xəhiridiki jamaət Pawlusning səzliri arkilik etikad kılouanidi; keyin Apollos Korint xəhirigə berip ixəngüqilərnə Təwrat-Zəbur toqrisidiki bilimliri arkilik zor dərjide riqbətləndürgənidi («Ros.» 18-bab). ■ **3:6** Ros. 18:26; 19:1. □ **3:8 «bir məxsəttidur»** — grek tilida «birdur». ■ **3:8** Zəb. 62:12; Yər. 17:10; 32:19; Mat. 16:27; Rim. 2:6; 14:12; 2Kor. 5:10; Gal. 6:5; Wəh. 2:23; 22:12.

□ **3:9 «biz Hudaşa təwə mehnətdaxturmiz»** — baxka birhil qüxəndürülüxi: «biz Huda bilən mehnətdaxturmiz» («2Kor.» 5:20, 6:1nimu kəring). ■ **3:9** 2Kor. 6:1; Əf. 2:20; Kol. 2:7; 1Pet. 2:5. ■ **3:11** Yəx. 28:16; Mat. 16:18.

qimmətlik taxlar, yaoʻlaq, qoʻplər, saman salsa, □
 13 hərbirining singdürgən əjrining qandakliki
 kərünidu; qünki xu küni uni axkarə kilidu,
 qünki uning mahiyiti otta kərülidu; ot hərbir
 kixining əjrini, qandak mahiyəttin boləlanlikini
 sinaydu. □ ■

14 Birsining ul üstigə quroʻan ixi puhta saklinip
 qalsa, u inʼamoʻa erixidu; □

15 Birsining quroʻini köyüp kətsə, u ziyan tar-
 tidu; u əzi qutulidu, əmma goya ottin ötup
 qutuloʻan birsigə ohxap qalidu.

16 Əjəba, özünqlarning Hudaning ibadəthanisi
 ikənlikinglarni wə Hudaning Rohining silərdə
 turoʻanlikini bilməmsilər? ■

17 Birsini Hudaning ibadəthanisini harab qilsa,
 Huda uni harab kilidu; qünki Hudaning
 ibadəthanisi pak-muqəddəstur, silər dəl
 xundakşilər.

18 Heqkim öz-özini aldimisun; birsi özini bu
 dəwrədə dana dəp sanisa, nadan bolup qalsun;

□ **3:12 «birsini bu ul üstigə... qimmətlik taxlar .. salsa»**
 — «qimmətlik taxlar» degən ohxitixning muxu yərdə omumiy
 kərsətkini bəlkim yaqut-gəhərləni əməs, bəlkı oyuloʻan, binani
 puhta kilidiloʻan qattik qıdamlik taxlarni kərsətsə kerək. Pawlus
 buning kəqmə mənisini oqurmənləning oylinixioʻa qalduridu!

□ **3:13 «xu küni uni axkarə kilidu»** — «xu küni» Məsih əysa
 zeminoʻa qaytidiloʻan künidur. ■ **3:13** Yəx. 8:20; 48:10; Yər.
 23:29; 1Pet. 1:7; 4:12. □ **3:14 «Birsining ul üstigə quroʻan**

Ixi puhta saklinip qalsa...» — demək, «bir kixining ul üstigə
 qoyoʻan materiyalliri otka bərdaxlik berəlisə,...». ■ **3:16** 1Kor.
 6:19; 2Kor. 6:16; 1br. 3:6; 1Pet. 2:5.

xuning bilən u dana bolidu. □ ■

19-20 Qünki bu dunyadiki danalik Huda oʻq nisbətən əhməklıktur; qünki: — «U danıxmənlərnı öz hıylıgərlikıning tuzıkoʻq alıdu», dəp wə yənə: «Rəb danıxmənlərnıng oy-hıyallırınıng tutamı yoʻklukını bilıdu» dəp pütüklüktur. □ ■

21 Xunga həcqmı insan degənlərnı pəhırlınıp danglımısun; qünki həmmə məwjudatlar silərgə təwədur;

22 Pawlus bolsun, Apollos bolsun, Kefas bolsun, dunya-jahan bolsun, hayat bolsun, əlüm bolsun, hāzırkı ixlar bolsun, kəlgüsü ixlar bolsun, həmmısı silərgə mənsuptur;

23 silər bolsanglar Məsihning, Məsih bolsa Hudaningkidur.

4

Məsihning rosullırınıng hızmıtı

1 Bırsı bıız toʻqruluk bırnemə deməkqi bolsa, bıznı Məsihning hızmətkarlırı wə Hudaning sırlırı amanət kılınoʻqan oʻojıdarlar dəp bılsun. ■

□ 3:18 «bırsı əzını bu dəwrdə dana dəp sanısa, nadan bolup kalsun» — Məsihning «Mat.» 18:1-4də wə «Mar.» 10:13-16də eytkan sezlırını kerung. ■ 3:18 Pənd. 3:7; Yəx. 5:21.

□ 3:19-20 «U danıxmənlərnı öz hıylıgərlikıning tuzıkoʻq alıdu» — «Ayup» 5:13. «Rəb danıxmənlərnıng oy-hıyallırınıng tutamı yoʻklukını bilıdu» — «Zəb.» 94:11.

■ 3:19-20 Ayup 5:13; Zəb. 94:11. ■ 4:1 Mat. 24:45; 2Kor. 6:4; Kol. 1:25; Tit. 1:7.

2 Əmdi oqjidar degənlərdin tələp kilinidionini xuki, ular wapadar-sadik boluxi kerəktur.■

3 Əmma mən silər təriringlərdin yaki baxқа hərқандақ insaniy sot tərividin sürüxtürüp bahalansam, bu mən üçün ziqlirқilik ix; mən həтта өзüm toqruluk sürüxtürüp oltur-maymən.□

4 Qünki wijdanim əyibləydidionan heqқандақ ixlirimdin həwirim yok; əmma bu ixning əzi meni həққaniy dəp aқlimaydu; meni sürüxtürüp bahalıoquqi bolsa Rəbdur.■

5 Xunga waқti-saiti kəlmigüqə, yəni Rəb kəlmigüqə heq ix toqruluk həküm qıқarmanglar; Rəb kəlgəndə u қarangоquluktiki yoxurun ixlarni axkarilaydu, kəlb-dillardiki barlıq oy-niyətlərnı ayan қilidu; xu qaоqda hərbi Huda tərividin təriplinidu.■

6 Əmma, i қerindaxlar, bu ixlarni silərnıng mənprəatinglarnı dəp özümgə wə Apollosқа tətbiқlidim; məqsət silər biz arқilik «pütülgənnıng dairisidin həlқip kətmənglar» degən sawaқni əginixinglar, xundaқla heqқaysinglarning məlum birsini baxқа birsidin üstün dəp pəhirlinip təkəbburlixip

■ 4:2 Luқа 12:42.

□ 4:3 «hərқандақ insaniy sot tərividin...» — degən grek tilida «insaniy bir kün tərividin...». Adəmlərnıng ixlirini sürüxtə қiloquqi bolsa məlum bir insanning күni əməs, bəlki Məsiһning күni, yəni қiyamət күnidur. ■ 4:4 Mis. 34:7; Ayup 9:2; Zəb. 143:2. ■ 4:5 Dan. 7:10; Mat. 7:1; Rim. 2:1; Wəһ. 20:12.

kətməslikinglar üqündur. □ ■

⁷ Qünki kim seni baxqa birsidin üstün qilidu? Sanga ata qilinöjan nərsidin baxqa səndə yənə nemə bar? Həmmə sanga berilgən tursa, nemixka «Məndə əsli bar idi» dəp pəhirlinip kərəngləp ketisən? □ ■

⁸ Silər allıqəqan toyunup kəttinqlar! Allıqəqan beyip kəttinqlar! Silər bizsiz padixahlar bolup həküm sürdünglar! Kaxki silər həkikətən həküm sürgən bolsanglaridi — undaqta biz silər

□ **4:6 «pütülgənnin dairisidin halkip kətmənglar»** — bu sözlər Təwratta əyni pütülmigini bilən, u Təwrat-Injildiki intayin muhim bir prinsiptur. «Koxumqə sez»imizgə qarang. ■ **4:6** Pənd. 3:7; Rim. 12:3. □ **4:7 «Kim seni baxqa birsidin üstün qilidu?»** — bu soaloqa bəlkim mundak ikki tooqra jawab berilixi mumkin: (1) «məlum kixini baxqa bir kixidin baxqıqə qıloquqi pəqət Hudadur» xunga təkəbbur boluxning asasi yok; (2) heq insanning Hudaning uluqluqi aldida «Mən baxqılardın üstün» dəp təkəbbur boluxining asasi yok. Xundak qaraymizki, (1)-jawab Pawlusning deməkqi bolöpinini kərsitidu. «**Sanga ata qilinöjan nərsidin baxqa səndə yənə nemə bar?**» — demək, hərberimizning barlıqi Huda tərripidin bizgə ata qilinidu; xunga «Məndə əsli xundak kabiliyət (talant, küq, qatarlıqlar...) bar idi» dəp təkəbburlixip ketix hamakətliktur. ■ **4:7** Yh. 3:27; Yaq. 1:17.

bilən billə həküm sürgən bolattuk!□

⁹ Qünki Huda rosullar boləqan bizlərni əlümgə məhkum boləqan adəmlərdək əng ahirqə qoyup sazayi kəlip otturiqə qıkarəqan, dəp oylaymən; qünki biz pütkül aləmgə, yəni həm pərixtilərgə həm insanlarəqə bir hil tamaxa bolduk. ■

¹⁰ Biz Məsih üçün əhmək sanaləqanlarmiz, əmma silər Məsihdə danasilər! Biz əjiz, əmma silər küqlüksilər; silər izzətlik, əmma biz har; □ ■

¹¹ Həzirki dəkikiqiqə aq-yalingaq, qangkap yürməktimiz, dumbalinip, sərgərdan, makansiz bolup yürməktimiz; ■

¹² öz qolimiz bilən ixləp japa tartməktimiz; ahanətkə qaləqanda yahxilik, tiləwatimiz; ziyankəxlikkə uqriqanda, qidawatimiz; ■

¹³ təhmətkə uqriqanda, *biz ularni qirayliqəqə towioqə* ündəymiz; biz jaħanning daxkili, insanlarning süpüründisi dəp qariliwatimiz, ta

□ **4:8 «Silər allıqəqan toyunup kəttinqlar! Allıqəqan beyip kəttinqlar! Silər bizsiz padixahlar bolup həküm sürdunqlar! Kaxki silər həkikətən həküm sürgən bol-sanglaridi — undaqta biz silər bilən billə həküm sürgən bolattuk!»** — xübhisizki, bu sirlıq ayətning kinayilik, məshirilik mənisi bar. Korint jamaitidiki kəp adəmlər tolimu təkəbburlixip ketip: «Biz rosul Pawlus yaki baxka rosullarəqə heq kerək əməsmiz; biz həkikətən «rohiy adəmlər»miz, intayin bilimlik, Huda aldida intayin esilzadə bolup, padixahdək bolduk» dəp kətkənidi. «Qoxumqə sez»imizni kəring. ■ **4:9** Zəb. 44:22; Rim. 8:36; 2Kor. 4:11; Ibr. 10:33. □ **4:10 «Biz Məsih üçün əhmək sanaləqanlarmiz...»** — grek tilida «biz Məsih üçün əhməklər bolduk...» — demək, kəpçilik tərripidin «əhmək» hesablanduk. ■ **4:10** 1Kor. 2:3. ■ **4:11** Ros. 23:2. ■ **4:12** Mat. 5:44; Luqa 6:28; 23:34; Ros. 7:60; 18:3; 20:34; Rim. 12:14; 1Tes. 2:9; 2Tes. 3:8.

haziroqiqə xundak,

¹⁴ Bu ixlarni yezixim, siləрни hijalətkə qaldurux üqün əməs, bəlki səyümlük balilirim süpitidə silərgə nəsihət qiliwatimən; ■

¹⁵ qünki siləarning Məsihdə tümənligən tərbiyiligüqiliringlar bolsimu, siləarning atanglar kəp əməstur; qünki mən Məsih Əysada bolup siləрни hux həwər arkilik tərəldürüp ata boldum. □ ■

¹⁶ Xunga mən silərdin etünimənki, meni ülgə qilinglar. ■

¹⁷ Dəl bu səwəbtin mən Rəbdə boləqan öz səyümlük wə ixənqlik oqlum Timotiyni yeninglaroqa əwəttim; hərқaysi jaylardiki jamaəttə əgətkənlirimgə əgixip, u silərgə Məsihdə boləqan yollirim toqruluk əslitidu.

¹⁸ Əmma bəziliringlar, «Pawlusni yenimizoqa kəlməydu», dəp kərəngləp kətinglar;

¹⁹ birəq Rəb buyrusa mən pat arida yeninglaroqa barimən; xu qaoqda mən kərəngləp kətkənləarning səzlrini əməs, bəlki ularda boləqan küq-қudrətni kərüp baқay. ■

²⁰ Qünki Hudaning padixahlığı səzdə əməs, bəlki küq-қudrəttə ispatlinidu. □ ■

²¹ Əmdi nemini halaysilər? Yeninglaroqa tayəq

■ **4:14** 1Tes. 2:11. □ **4:15** «**siləarning atanglar kəp əməstur**» — rohij jəhəttin boləqan atilarni kərsitidu, əlwəttə.

■ **4:15** Ros. 18:11; Gal. 4:19; Flm. 10; Yaқ. 1:18. ■ **4:16** 1Kor. 11:1; Fil. 3:17; 1Tes. 1:6; 2Tes. 3:9. ■ **4:19** Ros. 18:21; Ibr. 6:3; Yaқ. 4:15. □ **4:20** «**Hudaning padixahlığı səzdə əməs, bəlki küq-қudrəttə ispatlinidu**» — yaki «Hudaning padixahlığı səzdə əməs, bəlki küq-қudrəttə namayan bolidu».

■ **4:20** 1Kor. 2:4; 1Tes. 1:5; 2Pet. 1:16.

kötürüp beriximnimu, yaki mehir-mulayimlik roħida beriximnimu?

5

Eoƣir bir gunah

¹ Hörtərəptin xu angliniwatiduki, aranglarda buzukqilik bar ikən — bundak buzukqilik hətta taipilər arisidimu tiloƣa elinmaydu — u bolsimu birsining ez atisining ayalioƣa qekilixtin ibarət.■

² Əmma silər yoƣınap kərəngləp kəttinglar! Bu rəzil ixni sadır kıloƣan kixi arimizdin qoƣliwetilsun dəp ökünüxünglaroƣa toƣra kəlməndu!?

³ Qünki gərqə təndə silər bilən billə bolmisammu, əmma roħta silər bilən billə bolux süpitidə allıƣaqan xundak mən xu həkümni qıƣardimki,

⁴ (həmminglar Rəb Əysa Məsihning namida jəm boloƣanda, ezümning roħim silər bilən bolup, Rəbbimiz Əysa Məsihning küq-ƣudritigə tayinip) —

⁵ xundak kıloƣan kixining ətliri həlak ƣilinsun, xuning bilən uning roħi Rəb Əysaning künidə

■ 5:1 Law. 18:8; Ƙan. 27:20.

qutkuzuluxi üqün Xəytanning ilkiğə tapxurulsun. □ ■

⁶ Silərninğ qoŋgqilik kılöninglar yahxi əməs. «Kiqikkinə hemirturuq pütkül hemirni boldurup yoŋinitidu» dəp bilməmsilər? ■

⁷ Kona hemirturuqni qikiriwetinglar; xuning bilən silər əsli hemirturuqsiz hemirdək yengi bir zuwula bolisilər; qünki «ötüp ketix heyti» *diki qozimiz* boləan Məsih kurbanlıq kılindi; ■

⁸ xunga heytni yaman niyətlik wə rəzillik boləan hemirturuq bilən əməs, bəlki səmimiylük wə həkikət boləan petir nan bilən təntənə kılıp ötküzəyli. □ ■

⁹ Mən *aldinki* həttə silərgə buzukqilik kılöuqılar bilən arilaxmanglar dəp yazəanidim; ■

¹⁰ əmma bu deginim bu dunyadiki buzukqilik

□ **5:5 «xundaq kıləan kixining ətliri həlak kılınsun, xuning bilən uning rohi Rəb Əysaning künidə qutkuzuluxi üqün Xəytanning ilkiğə tapxurulsun»** — bu ix (baxkiqə eytkanda, «Xəytanning ilkiğə qayturux») toŋruluk «qoxumqə səz»imizni kərünğ. Bəzi alimlar «ətliri» degənni rohiy jəhəttin qüxəndüridu, demək, bu ix kixining əzining gunahlık təbiiti, yaki Korintiki pütkül jamaəttə «gunahlık təbiitidin qikқан ixlar»ni kərsitidu, dəp qaraydu. Biz muxu yərdiki «ətliri»ni jismaniy jəhəttin qüxinimiz. «Qoxumqə səz»imizdə buning asasını kərsitimiz. ■ **5:5** 1Tim. 1:20. ■ **5:6** Gal. 5:9. ■ **5:7** Yəx. 53:7; Yh. 1:29; 1Kor. 15:3. □ **5:8 «xunga heytni yaman niyətlik wə rəzillik boləan hemirturuq bilən əməs, bəlki səmimiylük wə həkikət boləan petir nan bilən təntənə kılıp ötküzəyli»** — Israilning «ötüp ketix heyti», uningdin keyinki «petir nan heyti» wə ularning simwolluk əhmiyiti toŋruluk «qoxumqə səz»imizni, xundaqla «Lawiyar»diki «qoxumqə səz»nimu kərünğ. ■ **5:8** Mis. 12:3,15; Qan. 16:3. ■ **5:9** Qan. 7:2; Mat. 18:17; 2Kor. 6:14; Əf. 5:11; 2Tes. 3:14.

kiloquqilar, yaki nepsaniyotqilar, yaki kazzaplar yaki butpərəslər bilən arilaxmanglar deginim əmäs; undaq bolojanda dunyadin ayrilixka məjbur bolattinglar;

¹¹ əmma hāzirki bu hetimdə yazojinim xuki, özini «kərindax» dəp atiwalojan əmma xundakla buzukluk kiloquqi, nepsaniyotqi, butpərəs, hārakəkəx yaki kazzap bolsa, undaq bir kixi bilən arilaxmanglar, hətta uning bilən həmdastihanmu bolmanglar. □ ■

¹² Sirttikilərnı həküm qikiriپ bir tərəp kilixning mən bilən nemə munasiwiti? Lekin iqinglardikilərnı özünglar həküm qikiriپ bir tərəp kilix silərnıng ixinglar əməsmu? □

¹³ Lekin sirttikilərnıng üstigə bolsa Huda Əzi həküm qikiridu. Xunga «bu rəzil adəmni aranglardin qikiriwetinglar». □ ■

6

Bir-biri bilən dəwalixixka bolamdu?

□ **5:11 «özini «kərindax» dəp atiwalojan...»** — «kərindax» — özining etiqad yolida kərindax dəp atalojan. ■ **5:11** Qel. 12:14; Mat. 18:17; 2Tes. 3:14; 2Yuħa. 10. □ **5:12 «Sirttikilərnı həküm qikiriپ bir tərəp kilixning mən bilən nemə munasiwiti? Lekin iqinglardikilərnı özünglar həküm qikiriپ bir tərəp kilix silərnıng ixinglar əməsmu?»** — «sirttikilər» jamaəttin sirt turojanlarnı, «iqidikilər» jamaətnıng iqidə bolojanlarnı kərsitidu, əlwəttə. □ **5:13 «bu rəzil adəmni aranglardin qikiriwetinglar»** — muxu sözlər Təwrat, «Kan.» 17:7, 19:9, 22:2, 24:7din ilinojan. ■ **5:13** Kan. 17:7

¹ Silerning aranglarda oʻzara arazlik ix bolsa, uni mukəddəs bəndilerning bir tərəp qilixioʻra tapxurmay, həkkanıysizlarning aldida dəwalixixka petinalamsilər?□

² Mukəddəs bəndilerning dunyani sorak kilidioʻanlikini bilməmsilər? Əgər dunyani silər sorak kilidioʻan ix bolsa, əmdi zioʻirqilik ixlarni həl qilixka yarimamsilər?■

³ Pərixtilər üstidinu həküm qikiridioʻanlikimizni bilməmsilər? Xundak boləʻanikən, bu hāyattiki ixlarni həl qilix kəʻnqilik ix idi?□

⁴ Silərdə muxu hāyattiki ixlər üstidin həküm qilix zərūr tepiloʻanda, jamaət arisida təwən dəp kəraləʻanlarni uni həl qilixka salmamsilər?□

⁵ Muxularni silərnə hijalətkə kəldurux üqün dəwatimən. Əjəba, aranglarda əz kərindaxliri otturisida həküm qikəroʻudək dana kixi yokmu, hətta birimu yokmu?

⁶ Uning ornida, kərindax bilən kərindax dəwalixiwatidu, — wə kapirlar aldida xundak

□ **6:1 «Silerning aranglarda oʻzara arazlik ix bolsa, uni mukəddəs bəndilerning bir tərəp qilixioʻra tapxurmay, həkkanıysizlarning aldida dəwalixixka petinalamsilər?»**

— «petinalamsilər?» — Hudaning bu ixləroʻra kəratkən oʻjəzipigə yuzlinixkə petinalamsilər?, demək. ■ **6:2 Mat. 19:28; Luکا 22:30.**

□ **6:3 «mukəddəs bəndilirining dunya üstidin sorak kilixi ... (2-ayət) ... Pərixtilər üstidinu həküm qikirixi»** — bu ixlər toʻqrukluk «kəxumqə səz»imizni kərüng.

□ **6:4 «jamaət arisida təwən dəp kəraləʻanlarni uni həl qilixka salmamsilər?»** — bəxka birhil tərjimisi: «uni həl qilixka jamaəttə həq orni yoklarni salamsilər?». Lekin 5-ayətnimu kərüng.

kilidu!

⁷ Əməliyəttə öz aranglarda dəwalarning bolqanliqining əzi silərgə nisbətən bir əyibtur. Nemixka uwalqilikka qidimaysilər? Nemixka nahəqçilikke yol qoymaysilər? ■

⁸ Əksiqə, silər nahəqçilik kiliwatisilər, hiyanət kiliwatisilər, yənə kelip kərindaxliringlaroqa xundak kilisilər!

⁹ Həkkaniysizlarning Hudaning padixahlığıoqa warislik kılalmaydıqanlığını bilməmsilər? Aldinip kətmənglar! Buzukçilik kılquqilar, butpərəslər, zina kılquqilar, bəqqiwazlar, baxka ərlər bilən buzukluk kılquqilar, ■

¹⁰ oqrılar, nəpsaniyətgilər, hərəkəxlər, təhməthorlar yaki aldamqi-kazzaplar Hudaning padixahlığıoqa warislik kılalmaydu;

¹¹ bəzinglar dərwəkə xundak bolqansilər; əmma silər Rəb Əysa Məsihning namida wə Hudayimizning Rohi bilən yuyuldunglar, pak-mukəddəs kılindinglar, həkkaniy kılindinglar. ■

Teninglar Hudaning ibadəthanisidur

¹² «Həmmə nərsə manga həlaldu», əmma həmmə nərsə paydilik boluwərməydu; «həmmə nərsə manga həlaldu», əmma mən heqkandak

■ **6:7** Pənd. 20:22; Mat. 5:39; Rim. 12:17; 1Tes. 5:15; 1Pet. 3:9.

■ **6:9** Gal. 5:19; Əf. 5:5; Wəh. 22:15. ■ **6:11** Əf. 2:2; Kol. 3:7; Tit. 3:3; İbr. 10:22.

nərsining humariga qul bolmaymən. □ ■

¹³ «Yeməklilər axkazan üqün, axkazan bolsa yeməklilər üqündur»; əmma Huda u wə bu hər ikkisini yokka qikiridu; tən bolsa buzukqilik üqün əməs, bəlki Rəb üqündur; Rəb tən üqündur. □

¹⁴ Huda Rəbni tirildürdi, xuningdək biznimu Öz kudriti bilən ölumdin tirildüridu. ■

¹⁵ Teninglarning Məsihning əzaliri ikənlikini bilməmsilər? Undaқта, Məsihning əzalirini elip, pahixə ayalning əzaliri kilsam bolamdu? Hərgiz bolmaydu!

¹⁶ Kim pahixə ayal bilən baqlanogan bolsa uning bilən bir tən bolidu, dəp bilməmsilər? Qünki «ər-ayal ikkisi bir tən bolidu» — deyilgənidi. □ ■

¹⁷ Əmma Rəbgə baqlanocuqi bolsa Uning bilən

□ **6:12 «həmmə nərsə manga halaldur»** — bu səz-ibarə bəlkim Korintliklar üqün Injildiki yemək-icməklər toqruluk bologan təlimlərnin bir kışkartilmisi boluxi mumkin. Bu həkikətkə yekin bolqini bilən, Pawlus hazır ularoqa yemək-icməklər toqruluk baxқа tərəplərdinmu oylax kerək, dəp təlim bərməqci. ■ **6:12** 1Kor. 10:23. □ **6:13**

«Yeməklilər axkazan üqün, axkazan bolsa yeməklilər üqündur» — baxқиə eytkanda: «yeməklilər qorsaqni toydurux üqün, qorsaq bolsa yeməklilərnə singdürux üqün». Korintliklardin bəziliri bu gəpni baxқа ixlaroqa tətbiqlap, «tenimizning hərқandəq ehtiyajliri yaki arzu-həwəslirini haliqanqə қanduruwərsək bolidu» dəp oylaytti. Lekin, jinsiy əhləksizliққə kəlsək bu toqra əməs, əlwəttə. **«Rəb tən üqündur»** — adəmnə həyran қilarliқ bu bayan toqruluk «қoxumqə səz»imizni kəring. ■ **6:14** Rim. 8:11; 2Kor. 4:14.

□ **6:16 «ər-ayal ikkisi bir tən bolidu»** — bu Hudaning Adəm'atimiz wə Həwa'animiz toqruluk bologan səzi («Yar.» 2:24); bu səz hərbir ər-ayalliқ munasiwəttə əməlgə axurulidu.

■ **6:16** Yar. 2:24; Mat. 19:5; Mar. 10:8; Əf. 5:31.

bir rohtur. ■

¹⁸ Buzukluktin keqinglar. «Insanlarning hər bir sadir qilōan gunahī öz tenining sirtida bolidu!» — əmma buzukluk sadir qilōuqi öz tenigə qarxi gunah kilidu. □

¹⁹ Siləning teninglar siləni turaloqu qilōan, Huda tərīpidin silərgə iltipat kilinoan Mukəddəs Rohning ibadəthanisi, silər özünglarni özümningki əməs dəp bilməmsilər? □ ■

²⁰ Qünki silər qong bədəl bilən seti-welinoqansilər; xunga teninglarda Hudani uluqlanglar. ■

7

Tənha həyat wə ər-ayallıq

■ **6:17** Əz. 36:26-28; 1Kor. 12:13; Yar. 2:24 □ **6:18** «**Insanlarning hər bir sadir qilōan gunahī öz tenining sirtida bolidu!**» — bəzi alimlar, bu sözləni Pawlusning öziningki, dəp qaraydu; əmma baxka gunahirimiz (məsilən, nəpsaniyətgilik, hərəkəkəlik)mu tenimizgə yaman təsir yətküzməndu? Yətküzidu, əlwəttə. Xunga bizningqə bu sözləni Korintliklarning əzlriningki hata kəzqarixi dəp oylaymiz; ular bu səzni buzukluk (wə baxka «jismaniy» gunahlarıni) kilixka bahənə kilatti. Pawlus uni əmdilikte ularning hata kəzqaraxlırini toqrilimaqqi boluwatatti. □ **6:19** «**Huda tərīpidin silərgə iltipat kilinoan**» — bizningqə «silərgə iltipat kilinoan» degənlik «Mukəddəs Roh»ni kərsitidu. Xundakmu mumkinqilik barki, u bu ayəttiki «siləning teninglar» yaki «ibadəthana»ni kərsitidu. ■ **6:19** 1Kor. 3:16; 2Kor. 6:16; Əf. 2:21; İbr. 3:6; 1Pet. 2:5. ■ **6:20** 1Kor. 7:23; Gal. 3:13; İbr. 9:12; 1Pet. 1:18.

¹ Əmdi hazır silər hetinglarda otturiqqa qoyqan soallaroqa keləyli, — «Ər ayal zatining tenigə təgmisə yaxxidur».□

² Durus. Əmma buzıqçılıqlardın saqlınıx üqün, hər bir ərkəkning özining ayali bolsun, hər bir ayalning özining eri bolsun.

³ Ər ayalıqqa nisbətən ərlık məjburiyitini ada kılsun, ayalmu erigə nisbətən ayallık məjburiyitini ada kılsun.□ ■

⁴ Ayal öz tenining igisi əməs, bəlki eri uning igisidur; xuningoqa ohxaxla, ər öz tenining igisi əməs, bəlki ayali uning igisidur.

⁵ Pəkət pütün zehninglar bilən dualaroqa berilix məksitidə öz maqulluqunglar bilən waqtinqə birgə yatmaslıkqa kelixkəndinla baxqa, ər-ayal əzara bir-birining jinsiy hək-təlipini rət kılmisun. Xundak alahidə məzgildin keyin yənə birgə bolunglar. Bolmisa, özünglarni tutuwalal-maydioqanlıqinglardın Xəytan silərnı azdurux pursitini tepixi mumkin.■

⁶ Əmma mundak deyixim buyruq yolida əməs,

□ **7:1 «Ər ayal zatining tenigə təgmisə yaxxidur»** — «ər ayal zatining tenigə təgmisə (jinsiy munasiwəttə birgə bolux, yaki toy kılixni kərsitidu) yahxi ixtur» degən sözlər toqruluk; — Əhwalqqa qarıoqanda Korintliklar arisida: «Toy kılmay, pəkət Rəbning hizmitidə bolux yahxi» yaki «Ər-ayallık jinsiy munasiwiti yahxi əməs, jinsiy munasiwət ətküzülmisun, kəprək dua-tilawətkə berilisin» degəndək gəplər tarqaloqan boluxi mumkin. Pawlus bu yərdə muxu məsililər toqruluk səzliməkqi.

□ **7:3 «ər ayalıqqa nisbətən ərlık məjburiyitini ada kılsun, ayalmu erigə nisbətən ayallık məjburiyitini ada kılsun»** — «ərlık məjburiyiti», «ayallık məjburiyiti» jinsiy həklikni öz iqigə alidu, əlwəttə. ■ **7:3** 1Pet. 3:7. ■ **7:5** Yo. 2:16.

balki mäslihät yolididur.□

7 Əmdi mən barlik adəmlərning manga ohxax *boytak* boluxini halayttim; lekin bu ixta Hudaning həmmə adəmgə bərgən öz iltpati bar; birsi undak, yənə birsi bundak.□ ■

8 Əmma mən jorisiz tənha yaxioqanlar wə tullaroqa xuni eytimənki, məndək tənha turiwərsə yahxi bolidu;□

9 əmma özünglarni tutuwalalmisanglar, nikaqlininglar; qünki *ixk* otida köygəndin kərə nikaqlik bolqan yahxi.■

10 Əmma nikaqlanoqanlaroqa kəlsək, ularoqa mən xuni tapilaymənki, — (bu əməliyəttə mening tapiloqinim əməs, yənila Rəbningki),

□ **7:6 «Əmma mundak deyixim buyruk yolida əməs»** — bu ayəttiki «deyixim»ni bəzi alimlar «wəqitlik ayrilip turux toqrisidiki bir təklip, buyruk əməs» dəp qüxinidu, «Əmma mundak deginim buyruk yolida əməs, balki mäslihät yolididur» dəp tərjimə qilidu. Yənə bəzilər bizning tərjimimizdək «deginim»ni Pawlusning ər-ayallik oqruluk hazir eytkan barlik sezliri dəp qarap, «Bu deginim buyruk yolida əməs, balki ruhsət yolida...» dəp tərjimə qilidu (7-ayətni kərüng). □ **7:7 «bu ixta Hudaning həmmə adəmgə bərgən öz iltpati bar»** — yəni, bala-qaqilik bolux, yaki tənha bolux. Pawlus əzi tənha bolup, pütün ömridə ailisiz həlda Hudaning hizmitidə bolqan. ■ **7:7 Mat. 19:12; Ros. 26:29; 1Kor. 12:11.** □ **7:8 «Əmma mən jorisiz tənha yaxioqanlar wə tullaroqa xuni eytimənki...»** — muxu ayəttiki «jorisiz tənha yaxioqanlar» degən söz grek tilida öz jorisidin (məyli ərdin, məyli ayaldin, ölüm tərripidin yaki qanun tərripidin) ajrixip kətkənlərnı kərsitidu, wə xundakla toy qilmioqanlarnimu öz iqigə alidu. ■ **7:9 1Tim. 5:14.**

ayal eridin ajraxmisun □ ■

¹¹ (amma u ajraxkan bolsa, u tənha oʻtsun, yaki eri bilən yarixiwalsun); wə ərmu ayalini qoyup bərmisun.

¹² Qaloʻanliringlaroqa kəlsək, mən xuni eytimənki (bu Rəbning eytkini əməs), qerindaxning etikadsiz ayali bolsa wə ayali uning bilən turuwerixkə razi bolsa, u uni qoyup bərmisun; □

¹³ *etikadqi* ayalning etikadsiz eri bolsa wə eri uning bilən turuwerixkə razi bolsa, u eridin ajrixip kətmisun.

¹⁴ Qünki etikadsiz ər bolsa etikad qiloʻan ayalda pak dəp hesablinidu; etikadsiz ayal bolsa *etikad qiloʻan* qerindaxta pak dəp hesablinidu; bolmisa, pərzəntliringlar haramdin boləʻan bolatti; əmma ular əmdi pak boldi. □

□ **7:10** «**Əmma nikaʻlanəʻanlaroqa kəlsək, ularoqa mən xuni tapilaymənki, — (bu əməliyəttə mening tapilioʻinim əməs, yənila Rəbningki)...**» — Pawlus öz təlimini Rəb Əysaning yər yuzidə turoʻan waqʻtidiki təlimidin ayriwetidu. Bu ix toʻqruluk wə omumən bu bab üstidə «qoxumqə səz»imizni kəring. ■ **7:10** Mal. 2:14; Mat. 5:32; 19:9; Mar. 10:11; Luqa 16:18. □ **7:12** «**Qaloʻanliringlaroqa kəlsək, mən xuni eytimənki (bu Rəbning eytkini əməs), ...**»

— Rəb Əysa yər yuzidə boləʻinida bu ixlar toʻqruluk təlim bərmigənidi. □ **7:14** «**Qünki etikadsiz ər bolsa etikad qiloʻan ayalda pak dəp hesablinidu; etikadsiz ayal bolsa etikad qiloʻan qerindaxta pak dəp hesablinidu; bolmisa, pərzəntliringlar haramdin boləʻan bolatti; əmma ular əmdi pak boldi**» — bu ayətkə qarəʻanda, Korinttiki bəzilər

«etikadqi ər yaki ayalning jorisi Əysa Məsihkə etikad qilmioʻan bolsa undaʻta ularning nikaʻhi buləʻanəʻan bolidu, xunga ular ajrixixi kerək, xundaʻkla baliliri «haram»din boləʻan bolidu» dəp qaraydu. Bundaʻk kəzkarax hata.

15 Lekin etiqadsiz bolqan tərəpning kətküsi bolsa, u ajrixip kətsun; bundaq əhwallarda qerindax aka-ukilar, hədə-singillar *nikah məjburiyitigə* baqlinip qaloqan bolmaydu; qandaqla bolmisun Huda bizni inaq-hatirjəmliktə yaxaxqa qaqiroqandur. □

16 Əy *etiqadqi* ayal, eringni *etiqad kildurup* qutulduralaydiqanliqingni nədin bilisən? Əy *etiqadqi* ər, hotunungni *etiqad kildurup* qutulduralaydiqanliqingni nədin bilisən? □ ■

Etiqad yolioqa qaqiriloqan waqittiki salahiyəttə turiweringlar

17 Həlbuki, Rəb hərқaysimizoqa qandaq təksim qilqan bolsa, qandaq hələttə qaqiroqan bolsa, u xuningda mengiwərsun; mən həmmə jaməətlərdə xundaq yolyorukni tapilaymən.

□ 7:15 «**lekin etiqadsiz bolqan tərəpning kətküsi bolsa, u ajrixip kətsun; bundaq əhwallarda qerindax ... nikah məjburiyitigə baqlinip qaloqan bolmaydu; qandaqla bolmisun Huda bizni inaq-hatirjəmliktə yaxaxqa qaqiroqandur**» — bu muhim ayət toqruluk «qoxumqə səz»imizni kəring. □ 7:16 «**Əy etiqadqi ayal, eringni etiqad kildurup qutulduralaydiqanliqingni nədin bilisən? Əy etiqadqi ər, hotunungni etiqad kildurup qutulduralaydiqanliqingni nədin bilisən?**» — bizningqə

Pawlus muxu yərdə, ixənmigən jora nikahtin ajraxmaqqi bolqan bolsa, uni etiqad kildurup kutquzux pəqət Hudaningla qilidiqan ixidur, biz ajiz bəndilərnin qilidiqan ix i əməs, xunga (jorisining kətküsi bolsa) uni ərkinlikkə koyuwərgin, deməqqi. «Qoxumqə səz»imizni yənə kəring. ■ 7:16 1Pet. 3:1.

18 Birsı sünnätlik halättä qaqirildimu? U qayta sünnätsiz qilinmisun; birsi sünnätsiz halättä qaqirildimu? U ämdi sünnät qilinmisun. □

19 Sünnätlik bolux heqnärsä hesablanmas, sünnätsiz boluxmu heqnärsä hesablanmas; *hesab bolidioqini* Hudaning ämrlirigä ämäl kilixtin ibarättur.

20 Hërkim qaysi halättä qaqiriloqan bolsa, xu halättä qalsun. □ ■

21 Sän qaqiriloqanda qul halitidä idingmu? Uning bilän karing bolmisun; lekin ägär hërlük pursiti kälse, uni qolungdin bërmä.

22 Qünki Rëbtä qaqiriloqan qul bolsa Rëbning hër adimidur; uningqa ohxax, qaqirilip hër boluquqimu Mësihning kulidur.

23 Silër qong bädäl bilän setiwelindinglar; insannlaroqa qul bolmanglar. ■

24 I kerindaxlar, hërbiringlar qaysi halättä qaqiriloqan bolsanglar, xu halättä Huda bilän billä turunglar.

Tänhä yaxax

□ **7:18 «Birsı sünnätlik halättä qaqirildimu? U qayta sünnätsiz qilinmisun»** — bëzi Yëhudiylar mälum säwäblärdin sünnitidin hijil bolup, «yat ällärdäk bolay» döp, özini «sünnätsiz» kersätmäkqi bolup birhil operatsiyäni kilduratti.

□ **7:20 «Hërkim qaysi halättä qaqiriloqan bolsa, xu halättä qalsun»** — «qaysi halättä qaqiriloqan bolsa...» grek tilida «qandak qaqiriloqanlıqi bolsa...» deyilidu. Demäk, Huda hërbirimizni Mësihgä qaqiropinida, ähwal-halitimizni bilip, u halitimizni Uning yolida ixlötmäkqi bolidur. ■ **7:20** Əf. 4:1; Fil. 1:27; Kol. 1:10; 1Tes. 2:12. ■ **7:23** 1Kor. 6:20; İbr. 9:12; 1Pet. 1:18.

25 Əmma nikaħlanmioħanlar toħruluk Rəbdin buyruk tapxuruwalmidim; xundaħtimu Rəbdin boləan rəħim-xəpkətkə muyəssər boləanlikim üqün sadik adəm süpitidə öz pikrimni eytimən.

□

26 Əmdi həzirki kiyinqilikka karioħanda, ər kix-ining xu *tənhə* hələttə boluxini yahxi ix dəymən.

□

27 Ayaloħa baolənoħan bolsang, undaħta, uning bilən ajrixixni oylima; ayalıngdin ajrixip kəttiŋmu? Undaħta yənə öylinixni oylima.

28 Lekin öylənsəŋ, sən gunah kıləan bol-maysən; wə nikaħlanmioħanlar nikaħlansa, ularmu gunah kıləan bolmaydu. Əmma xundaħ kılsa ular jismaniy jəhəttə japaħa uqraydu; mening siləрни uningdin haliy kıləum bar. □

29 Əmma xuni degüm barki, i kərindaxlar — wakıt kiskidur. Xunga ayallik boləanlar ayal-

□ 7:25 «... **nikaħlanmioħanlar toħruluk Rəbdin buyruk tapxuruwalmidim...**» — muxu yərdə «nikaħlanmioħanlar» bolsa həqkaħan jinsiy munasiwət ötküzüp bakmioħan pak yigit yaki pak kizlarni kərsitidu, dəp kəraymiz. Bəzi alimlar bu söz pəkət kizlarni kərsitidu, dəp kəraydu. Əmdi 36-ayətkə kəraydioħan bolsaq, bu ayət həm yigitlərnimu həm kizlərnimu kərsitidioħanlikini baykəymiz. □ 7:26 «**əmdi həzirki kiyinqilikka karioħanda,...**» — Pawlus muxu hətni yazəan wakıtta Rim imperiyəsi boyiqə kəp sandiki ixəngüqilər zor ziyankəxlikkə uqrawatatti. □ 7:28 «**əmma xundaħ kılsa ular jismaniy jəhəttə japaħa uqraydu**» — Pawlusning bu sözi, hər bir ər-ayalliktiki normal munasiwəttə boləan muxəkkət-japalar, egiz-pəsliklər toħruluk eytilidu, dəp kəraymiz. Uning üstigə axu dəwrdiki ziyankəxlik astidimu ər-ayallarning bir-birigə boləan muħəbbiti üqün, bir-birini eəjirqiliktin ayax üqün tartkən dərd-ələmliri tehimu eəjir boluxi mumkin idi.

sizlardək bolsun; □

³⁰ matəm tutqanlar matəm tutmioqanlardək bolsun; bəht-huxallikta bolqanlar bəht-huxallikta bolmioqanlardək bolsun; mal-mülük setiwalqanlar mal-mülüksizlardək bolsun;

³¹ bu dunyadiki bayliklardin bəhrimən bolqanlar dunyani özining təllukati dəp bilmisun; qünki bu dunyadiki hāzirki hālet ətüp ketidu. □ ■

³² Əmma silərning oʻəmsiz boluxunglarni halaymən. Ayalsiz kixi bolsa Rəbning ixlrini oylaydu, qandak qilip Rəbni hursən qilixning oʻemidə bolidu. ■

³³ Əmma ayallik kixi qandak qilip ayalini hursən qilix üqün bu dunyadiki ixlarning oʻemidə bolidu;

³⁴ Yənə kelip ayal wə nikaqlanmioqan qizning otturisida pərk bar; nikaqlanmioqan qiz bolsa Rəbning ixlrining, qandak qilip həm təndə həm rohta pak-muqəddəs boluxning oʻemidə bolidu; əmma yatlik bolqan ayal qandak qilip

□ **7:29 «wakit qiskidur. Xunga ayallik bolqanlar ayalsizlardək bolsun...»** — 31-ayəttiki izahatni kərüng. □ **7:31 «... bu dunyadiki bayliklardin bəhrimən bolqanlar dunyani özining təllukati dəp bilmisun; qünki bu dunyadiki hāzirki hālet ətüp ketidu»** — «wakit qiskidur» 29-31-ayətlərdə Pawlus ular oʻra barlik wakitni, Hudaning hizmiridə bolux pirsətlirini qədirləxni dəwət qilidu. Uning asasiy mənisi, muxu dunyadiki bəht-bayliklar bizdə bolsa ulardin huzurlansak bolidu, lekin muxu aləm «bəx künlük» bol oʻraqqa, Hudaning hizmitidə, mənggülük paydilik bolqan ixlar oʻra qarap mengiximizoʻra tooʻra kelidu, deməkqi. ■ **7:31** Yəx. 40:6; Yaq. 1:10; 4:14; 1Pet. 1:24; 1Yuha. 2:17. ■ **7:32** 1Tim. 5:5.

erini hursən qiliX üqün, bu dunyadiki ixlarning oqemidə bolidu.

³⁵ Əmma mən bu sözni silərninğ mənəpəatinglarni kəzdə tutup dəwatimən; boynunglaroqa sirtmaq selix üqün əməs, bəlki ixliringlarning güzəl boluxi, kənglünqlar bəlünmığən həlda Rəbgə berilip Uni kütüxünqlar üqün dəwatimən.

³⁶ Əmma əgər birsi niyət qiloqan qizəqa nisbətən muamiləmning durus bolmioqan yeri bar döp qarisa, u qiz yaxliq baharidin etüp kətkən bolsa, ikkisi özini tutuwalalmisa, u halioqinini qilsun, u gunah qiloqan bolmaydu; ular nikah qilsun. □

³⁷ Birak, birsi öz kənglidə muqim turup, heqkandak ixk besimi astida bolmay, bəlki öz iradisini baxqurup, kənglidə niyət qiloqan qizini

□ **7:36 «Əgər birsi niyət qiloqan qizəqa nisbətən muamiləmning durus bolmioqan yeri bar döp qarisa...»**

— «niyət qilinoqan qizi» degənninğ baxqa bir qüxənqisi «wədiləxkən qizi». Ixqilip, bu ayət boyiqə, toy qilmioqan ər kixi kənglidə bir qizni oylaydu. Qizəqa «muamiləmning durus bolmioqan yeri bar» degənliki bəlkim: (1) qizəqa boləqan ixkini söz yaki hərəkət bilən bildürüxtin özini tutuwalalmislik, lekin uningəqa tehi eniq wədə qilmaslik, xundakla qizni qiynax; yaki (2) qizəqa wədə bərgəndin keyin yənə ikkilinip waqitni kəynigə sürüx, xundakla qizni qiynax; yaki (3) toyninğ waqtini bekitkən bolsimu, ular toy waqtini kütüxkə əzlrini tutuwalalmisa, toyni baldurraq qilsa bolidu. Qiskisi, oqul balilarning qizlarning səyqüsü yaki həssiyatlıri bilən oynixixioqa hərgiz bolmaydu. Toluq ayətning baxqa birhil tərjimisi: «Əmma əgər birsi özining tənhalikioqa qarap namuwapıq yürğən bolsa, yaxliq baharidin etüp kətkən bolsa, özini tutiwalalmisa, u halioqiniqə qilsun, u gunah qiloqan bolmaydu; ular nikah qilsun» yənə baxqa tərjimilirimu bar; «qoxumqə söz»imizni kərüng.

əmrigə almasliqni qarar qiləqan bolsa, yahxi qiləqan bolidu.

³⁸ Kiskisi, əyləngənniŋ əylənginimu yahxi ix, əylənmigənniŋ əylənmiginimu tehimu yahxi ix.

³⁹ Eri həyat qaşda ayali uningəqa başlanəqandur; əmma eri əlümdə uhliəqan bolsa, u haliəqan kixigə (pəqət Rəbdə, əlwəttə) nikahlinixka ərkin bolidu. □ ■

⁴⁰ Lekin qariximqə u tul qalsa, tehimu bəhtlik bolidu; məndimu Hudaning Rohi bar, dəp ixinimən! □ ■

8

Butlaroqa ataloqan taamlar

¹ Əmdi «butlaroqa atap nəzir qilinoqan taamlar» məsilisigə keləyli. «Həmmimizdə bilim bar» dəp bilimiz. Hox, birəq bilim bolsa adəmni

□ **7:39 «Eri əlümdə uhliəqan bolsa»** — muxu səz, əlup kətkənlikni kərsitidu. Təwrat-Injil boyiqə etiqədqilaroqa nisbətən əlüx pəqət waqitlik uhlax, halas. «**u haliəqan kixigə (pəqət Rəbdə, əlwəttə) nikahlinixka ərkin bolidu**» — «pəqət Rəbdə (nikahlansun)» — (1) pəqət etiqədqioqa nikahlansun; (2) Rəbning xəhsiy yolyoruqi bilən nikahlansun, degən ikki mənini əz iqiğə elixi mumkin. ■ **7:39** Rim. 7:2.

□ **7:40 «məndimu Hudaning Rohi bar, dəp ixinimən!»** — bu kinayilik səz. Korint xəhəridiki jamaəttiki bəzi adəmlər əzlidirini «pəyoqəmbər» həsəblap, Pawlusning səzlidirini qəbil qilmaytti (14:36, 37ni kəriŋ). ■ **7:40** 1Tes. 4:8.

körənglitidu; mehır-muhəbbət bolsa adəmni quridu. □

² «Mening bilimim bar» dəp hesabliqan kixi, əməliyəttə heqnemini tehi bilixkə tegixlik dərjide bilmigən bolidu. □

³ Əmma Hudani səygən kixi bolsa, u Uning tərripidin tonulidu. □

⁴ Hox, əmdi «butlaroqa atap nəzir qilinoqan taamlar» toqruluk — bizgə məlumki, «Jahanda but degən heqnemə hesablanmaydu», wə «birla Hudadin baxka heq ilah yoktur». □ ■

⁵ Gərqə nuroqun atalmix ilahlar bar bolsimu —

□ **8:1 «Əmdi «butlaroqa atap nəzir qilinoqan taamlar» məsilisigə keləyli»** — Korint xəhıridikilərnıng kəpinqisi bolsa butpərəs bolup, ular butlaroqa qokunux üqün butka atap nəzir qilinoqan gəxni yəytti. Korintliklərnıng toy wə baxka murasimlirimu buthanılarda ötküzülüp, butka atap nəzir qilinoqan gəxlər dastihanəqa koyulatti. U qaqlarda bundak gəxni yeyix-yeməslık yaki buthanida ötküzülgən murasimlarəqa katnıxix-katnaxmaslık etıqadqılar üqün qong bir məsilə boləqan. **«mehır-muhəbbət bolsa adəmni quridu»** — «rohiy qurux» («adəmni qurux») toqruluk «Rimliklarəqa»diki kirix sez»imizni kərüng. □ **8:2 ««Mening bilimim bar» dəp hesabliqan kixi, əməliyəttə heqnemini tehi bilixkə tegixlik dərjide bilmigən bolidu»** — bu əjayib bayan toqruluk «koxumqə sez»imizni kərüng. □ **8:3 «Əmma Hudani səygən kixi bolsa, u Uning tərripidin tonulidu»** — «Huda tərripidin tonulidu» — bəlkim, Huda uni bilip «bu kixi Mening adimim» dəp etirap qilidu, deməkqi. □ **8:4 ««Jahanda but degən heqnemə hesablanmaydu» wə «birla Hudadin baxka heq ilah yoktur»** — 1-ayəttiki «həmmimizdə bilim bar», «bu dunyada but degən heqnərsə əməs» wə «Hudadin baxka heq ilah yoktur» bəlkim bu Korint jamaitidikilər əzlırining xuaridək daim eytidioqan səzlər idi. ■ **8:4** Qan. 4:39; Rim. 14:14; 1Kor. 10:19; Əf. 4:6.

məyli ular zeminda yaki asmanda turidu dəp qarilixidin kət'iynezər (dər wəkə «ilahlar» kəp, wə «rəb»lər kəptur)

⁶ birak biz üqün pəkətla bir Huda, yəni Ata bardur. Uningdin barlik məwjudatlar apiridə boləqan, bizmu Uning üqün məwjut boləqanmiz; *xuningdək*, birla Rəb, yəni Əysa Məsih bardur. Pütkül məwjudatlar U arkilik məwjut, bizmu U arkilik həyatmiz. ■

⁷ Əmma bundak bilim həmmimizdə tehi yoktur; tehi butlaroqa kəndürülginidin halas bolmioqan bəzi *ixəngüqilər* bolsa muxundak taamlarni «butka atap nəzir kəlinəqan» dəp bilip yəydu; xundakla ularning wijdani ajiz boləqəqka, buləqanəqan bolidu. ■

⁸ Əməliyətə taamlarning əzliri bizni Huda bilən yaraxturalmaydu; yemisək bizning kəmçilikimiz hesablanmaydu, yegən bolsak artuqçilikmu hesablanmaydu. ■

⁹ Birak hərhalda *yeyix* ərkinlikinglarning ajizlaroqa putlikaxang bolmaslikioqa kəngül koyunglar. ■

¹⁰ Qünki ajiz bir bəndə bilimi bar boləqan sening buthanidiki dastihanda olturup yegənlikingni kərsə, undakta u öz ajiz wijdaniəqə qarxi halda butlaroqa atap nəzir kəlinəqan taamlarni yeyixkə

■ 8:6 Mal. 2:10; Yh. 13:13; 1Kor. 12:3; Əf. 4:6; Fil. 2:11. ■ 8:7
1Kor. 10:28. ■ 8:8 Rim. 14:17. ■ 8:9 Gal. 5:13.

«kurulup küqaytilidioʻan» bolmamdu? □

11 Xuning bilən Məsiḥ uning nijati üqün ölgən, sening qerindixing bolōan bu ajiz bəndə sening biliming wəjidin ḥalak bolidu.■

12 Xu yol bilən qerindaxlar oʻra ziyan yetküzüp gunah qilip, ularning ajiz wijdanini zəhimləndürüp, Məsiḥkə qarxi gunah qiliwatisilər.

13 Xunga, əgər birər taam öz qerindiximni yikitidioʻan qiltaq bolsa, qerindiximni yikitmaslikim üqün mən mənggügiqə gəxni qət'iy yeməymən.■

□ 8:10 «Qünki ajiz bir bəndə bilimi bar bolōan sening buthanidiki dastihanda olturup yegənlikingni kərsə, undakta u öz ajiz wijdani oʻra qarxi ḥalda butlar oʻra atap nəzir qilinoʻan taamlarni yeyixkə «kurulup küqaytilidioʻan» bolmamdu?» — bu ayət toʻqirulūq ikki eoʻiz gəp qilix kerək. Birinqi, kona zamanlarda kəp buthanilar oʻra munasiwətlik «axhanilar», «restoranlar» bar idi. Məqsiti butpərəslik əməs, bəlkim pəkət payda kərüxtin ibarət idi. Əmma satқан taamlarning kəpinqisi bəlkim həqlər xu buthanida butlar oʻra atap qiloʻan nərsilər boluxi mumkin idi. Xuning bilən bir waqıtta nuroʻun kixilər bundaq taamni yeyixning özini «sawablik ix», «tələylik ix» dəp qarixi mumkin. Ikkinqi, Pawlusning «uning wijdani... «kurulup küqaytilidioʻan» degən sözi kinayilik gəp. Məzkur sözni yukiriki «muḥəbbət (adəmnı, yəni adəmnıng roḥini) quridu» degən səz bilən selixturiximiz kerək. «Muḥəbbətnıng quruxi»ning nətijisi yahxi, əlwəttə; ləkin muxu ayəttə «bilimi bar» adəmnıng ḥərikiti ajiz qerindixini öz wijdani oʻra hilaplik qilixkə «kurup küqaytidu». ■ 8:11 Rim. 14:15. ■ 8:13 Rim. 14:21; 2Kor. 11:29.

9

*Pawlusning көp rosulluқ һәқ-һоқуқлирини
ixlätmäsliki*

¹ Мән әркин әмәсму? Мән rosul әмәсму? Мән Rәbbimiz Әysa Mәsiһni көргән әмәсму? Silәр өзünqlar mening Rәbdә bolоqan әjrim әмәсму? □ ■

² Әгәр baxқilarоqа nisbätән rosul dәp һesablanmisam, mән һeқ bolmioqanda silәrgә rosul boldum; qünki өзünqlar Rәbdә mening rosul bolоqanliқimni tästikliоqan mөһүrdursilər.

³ Meni sürüxtә қilmaqđi bolоqanlarоqа bolоqan jawabim mundaq: — □

⁴ Bizlärning yәp-iqixkә һоқuқimiz bar әмәсму? □ ■

⁵ Bizning baxқа rosullar, Rәbning Öz iniliri wә Kefasning қilоқinidәk, etiqadқi bir singilni

□ **9:1 «Mән әркин әмәсму? Мән rosul әмәсму? Мән Rәbbimiz Әysa Mәsiһni көргән әмәсму? Silәр өзünqlar mening Rәbdә bolоqan әjrim әмәсму?»** — Pawlus bu babta бәzi adәmlärning uningоqа «uni қil, buni қil» deyxigә «mән әркин adәм» dәp jawab beridu. ■ **9:1** Ros. 9:3,17; 22:14,18; 23:11; 1Kor. 4:15; 15:8; 2Kor. 12:2. □ **9:3 «Meni sürüxtә қilmaqđi bolоqanlar...»** — bu sөz Korint jamaitidә, Pawlus һәқikiy rosul әmäs, dәp yürgән бәzi adәmlärni көrsitidu.

□ **9:4 «Bizlärning yәp-iqixkә һоқuқimiz bar әмәсму?»** — rosullar hux һәwәрni tarkitix hizmitigә alahidә ayirilip қiққаққа, jamaәtlärdin yemәk-iqmәk jәһәttә, yәni iқtisadiy jәһәttiki yardәмgә erixixkә һоқuқluқtur. Әmma Pawlus wә hizmәtdixi Barnabas Korint xәһiridә xundaq һоқuқni ixlätmigән. Keyinki ayәtlärni көrüng. ■ **9:4** 1Kor. 9:14; 1Tes. 2:6; 2Tes. 3:9.

əmrimizgə elip səpərdə həmrəh qilip yürüx həqkimiz yokmu? □ ■

⁶ Əjəba, pəkət Barnabas bilən meningla əmgək kılmaslıqqa hokukimiz yokmu?

⁷ Kim hirajətni əzi tələp *əskər bolup* jənggə qıqıdu? Kim üzümzar bina qilip uning mewısidin yeməydu? Kaysi pada bakquqi padining sütidin iqməydu? ■

⁸ Bu degənlirim pəkət insaniy kəzkarax boyiqə eytilənanmu? Təwrat-qanunning əzidimu ohxax deyilgən əməsmu?!

⁹ Qünki Musəoqa qüxürülgən qanunda: «Haman təpkən öküzning əoziəqa kəxək salma» dəp pütülgəndur. Huda öküzlərgila kəyüngənmu, □ ■

¹⁰ yaki buni pəkət bizləni dəp eytkanmu? Xübhisizki, bu səzlər bizlər üqün pütülgəndur; xuning üqün yər həydidüqi ümidtə həydixigə tegixlik, xundaqla haman təpküqimu hösuldin bəhrimən bolux ümididə ixləxkə tegixliktur. □

¹¹ Biz silərgə rohıy bəht-bərikətləni terip, silərdin maddiy jəhəttin yioiwalsaq bu qəktin exip kətkənlik bolamdu? ■

□ 9:5 «Bizning baxqa rosullar, Rəbning Əz iniliri wə Kefasning qıləninidək, etikadqi bir singilni əmrimizgə elip səpərdə həmrəh qilip yürüx həqkimiz yokmu?» — demək, rosullar əzliri wə bala-qaqilirimu jamaətning iqtisadiy yardimigə hokukluktur. ■ 9:5 Mat. 8:14. ■ 9:7 Yh. 21:15; 1Kor. 3:6, 7, 8; 2Kor. 10:4; 1Pet. 5:2. □ 9:9 «Haman təpkən öküzning əoziəqa kəxək salma» — «Qan.» 25:4. ■ 9:9 Qan. 25:4; 1Tim. 5:18. □ 9:10 «Xuning üqün yər həydidüqi ümidtə həydixigə tegixlik, xundaqla haman təpküqimu hösuldin bəhrimən bolux ümididə ixləxkə tegixliktur» — «Am.» 9:13. ■ 9:11 Rim. 15:27; Gal. 6:6.

12 Baxka *hizmatqilar* silerdə muxu hokukni ixlətkən yərdə, biz xundak qilsak tehimu bolidioʻu? Əmma Məsihning hux həwirigə heq tosaloʻu bolmisun dəp, biz bu hokukni heqqaqan ixlitip bakmiduk; əksiqə, hərəkandak ixlaroʻja qidap keliwatimiz. □ ■

13 İbadəthanidiki mukəddəs ixlar üqün ixligüqilərnig ibadəthanioʻja ataloʻjan hədiyələrdin yəydioʻanlikini, kurbangahta hizmət kiliwatkanlarning kurbanliklərdin ülüxini alidioʻanlikini bilməmsilər? ■

14 Xuningoʻja ohxax, Rəb hux həwərnı jakarlioʻuqilarning jeni hux həwərdin bekilsun dəp bekitkəndur. □ ■

15 Əmma mən bolsam bu hokuklarning heqkaysisini ixlitip bakmidim. Həm hazirmu muxu hokuktin padilinay dəp muxularni yeziwatkinim yok! Qünki mən baxkilarning meni bu pəhirlinidioʻanlirimdin məhrum kiləninidin kərə əlginim tüzük! □

16 Qünki mening hux həwərnı jakarliximda

□ 9:12 «... Məsihning hux həwirigə heq tosaloʻu bolmisun dəp, biz bu hokukni heqqaqan ixlitip bakmiduk; əksiqə, hərəkandak ixlaroʻja qidap keliwatimiz» — oʻqalitə yeri xuki, bəzilər «Pawlus wə Barnabas həkikiy rosullar əməs, qünki ular bizdin pul **sorap bakmioʻjan!**» degən. ■ 9:12 Ros. 20:33; 2Kor. 11:9; 12:13. ■ 9:13 Qan. 18:1.

□ 9:14 «... **Hux həwərnı jakarlioʻuqilarning jeni hux həwərdin bekilsun**» — demək, hux həwərnı qobul kiləjanlar tərpidin qamdalsun. ■ 9:14 Law. 19:13; Qan. 24:14; 25:4; Mat. 10:10; Luqa 10:7; 1Tim. 5:18. □ 9:15 «**mən baxkilarning meni bu pəhirlinidioʻanlirimdin məhrum kiləninidin kərə əlginim tüzük!**» — «bu pəhirlənginim» dəl uning hux həwərnı heqkandak in'am-hədiyəni qobul kilmay

jakarlioʻanlikini kərsitidu.

pəhirləngüdək ix yok; qünki uning məjburiyiti meni besip turidu; hux həwərnı jakarlimisam həlimoqa way!

¹⁷ Qünki əgər uni halis kılsam, buningdin manga in'am bolidu; əmma öz ihtiyarim bilən bolmisa, bu pəkət mening oqojidarlık burqını ada kıloqinim bolidu, halas.

¹⁸ Xundak ikən, mening in'amim zadi nemə bolidu? Mening in'amim dəl xuki, hux həwər jakarlıoqinimda mən hux həwərgə kixilərnı həkşiz erixtürimən — demək, in'amim hux həwər yətküzüxtiki tegixlik *hək elix* həkuklırimni heq ixlətməslıkimdin ibarəttur.

¹⁹ Qünki həmmə adəmning ilkidin ərkin bolup, özümni kəpqıllıkkə qul kıldim; xu yol bilən tehımu kəprək adəmlərnı qayil kılip qutkuzsam dəymən.

²⁰ Yəhudıylarnı qayil kılip qutkuzux üqün Yəhudıylarəqa nisbətən Yəhudıyoqa ohxax boldum; Təwrat qanuni astida turoqanlarnı qayil kılip qutkuzux üqün (Təwrat qanuni astida turoqan bolmisammu) Təwrat qanuni astida turoqanlarəqa nisbətən Təwrat qanuni astida turoqanoqa ohxax boldum; ■

²¹ Təwrat qanunida bolmioqanlarnı qayil kılip qutkuzux üqün Təwrat qanunida bolmioqanlarəqa nisbətən (Huda aldida qanunsiz bolmay, bəlki Məsihning qanunioqa boysunuxum bilən) mən Təwrat qanunida

■ **9:20** Ros. 16:3; 18:18; 21:23.

bolmioqanlaroqa ohxax boldum; □ ■

²² ajizlarni kayil kilip kutkuzux uqun ajizlaroqa ozum ajizdek boldum; mumkin kadar koprak adomni kutkuzux uqun men herkandak adomga qarita xundak adem boldum. □ ■

²³ Ozumning hux hawerdin nesiwem boluxi uqun uni dep hamma ixni kilimen.

²⁴ Baygiga quxkenlarning hammisi yugurixidu, amma paxet birila mukapatka erixidoinini bilmamsiler? Olalibe kazinix uqun yugurunglar. ■

²⁵ Musabikide elixquqilarning hammisi ezini her jehattin tizginlaydu; ular paxet bir qirip ketidioqan tajoqa erixix uqun xundak kilidu, amma biz bolsak qirimas taj uqun xundak kilimiz. □ ■

²⁶ Xunga men nixansiz adomdek yugurawatmaymen; muxt atsam hawaoqa atidioqan adomdek bolmaymen.

□ **9:21 «Tawrat kanunida bolmioqanlar»** — demak, Yehudiy amaslər. Ular Tawrat kanunini bilmaydu yaki uni etirap kilmioqanlardur. **«Masihning kanuni»** — Mukaddes Roha yaxap «Pərwərdigar Hudayingni pütün kəlbəng bilən, pütün jening bilən wə pütün küqung bilən səygin» wə «koxnangni ezüngni səyğəndək səygin» degəndin ibarət, əlwəttə. ■ **9:21**

Gal. 2:3. □ **9:22 «ajizlarni kayil kilip kutkuzux uqun ajizlaroqa ozum ajizdek boldum»** — «ajizlar» bəlkim Huda toqrisidiki bilimni tonup yətmigənliktin wijdani asanla azablinidioqan etiqadqilarni, yaki etiqadi küqlük amaslərni kərsitidu. ■ **9:22** Rim. 15:1; 1Kor. 10:33; Gal. 6:1. ■ **9:24**

Gal. 2:2; 5:7; Fil. 2:16; 2Tim. 4:7; Ibr. 6:18. □ **9:25**

«Musabikide elixquqilarning hammisi ezini her jehattin tizginlaydu; ular paxet bir qirip ketidioqan tajoqa erixix uqun xundak kilidu...» — əslidiki «Olimpiya»diki oqaliblar yopurmaq-güllərdin yasaloqan tajoqa erixətti. ■ **9:25** 2Tim. 2:4; 4:7,8; 1Pet. 4:1; 5:4.

27 Uning ornioğa mən öz tenimni urup özümgə kəndürüp, uni özümgə kıl kılımən; undak kılmiqanda, baxkılarğa təlīm jakarlap turup özüm layaqətlik bolmay kəlixim mumkin.

10

*Israillarning Misirdin qikip, qəl-bayawandin
otkəndiki wəqələrdin sawaq eliximiz kerək*

¹ Qünki, i kərindaxlar, mən silərning ata-bowilirimizning həmmisining bulut astida yürgənlikidin wə həmmisining dengizdin otüp mangoanlikidin həwərsiz yürüxünlarni halimaymən;■

² ularning həmmisi bulutta həm dengizda Musaning *yetəkqilikigə* qəmüldürülgən;□ ■

³ ularning həmmisi ohxax rohıy taamni yegən;■

⁴ həmmisi ohxax rohıy iqimlikni iqkən; qünki ular əzlırigə *həmrah bolup* əgixip yürgən rohıy uyultaxtin iqətti (əməliyətə, muxu uyultax Məsihning Əzi idi);■

■ **10:1** Mis. 13:21; 14:22; Qəl. 9:18; Kan. 1:33; Yə. 4:23; Nəh. 9:12,19; Zəb. 78:13,14; 105:39. □ **10:2** «**ularning (silərning ata-bowiliringlar, 1-ayətni kərüng) həmmisi bulutta həm dengizda Musaning yetəkqilikigə qəmüldürülgən**» — muxu

(1-2-ayəttə hatiriləngən) wəqələrnı tehimu yahxi qüxinix üqün «Misirdin qikip» 14-babni kərüng. «Musa» Musa pəyoqəmbər, əlwəttə. Muxu muhım ayət üstidə wə bu babtiki baxka misallar toqruluk «koxumqə söz»imizni kərüng. ■ **10:2** Mis. 13:20-22; 14:19, 20. ■ **10:3** Mis. 16:15. ■ **10:4** Mis. 17:6; Qəl. 20:11;

Zəb. 78:15-16

⁵ xundaqtimu, Huda ularning kəpinqisidin razi bolmioqanidi; qünki «Ular**ning jəsətliri qəl-bayawanda qeqilip qaloqan**». □ ■

⁶ Əmma bu ixlar ularning bexioqa bizlərgə sawaq-bexarət bolsun üqün qüxkənidi; buningdin məxsət, bizning ularning yaman ixlaroqa həwəs qiloqinidək həwəs qilmaslikimiz üqündur. ■

⁷ Silər yənə ularning bəzilirigə ohxax butqa qokunidoqanlardin bolmanglar; bular toqruluk: «Həlk yəp-iqixkə olturdi, andin kəyp-sapaqa turdi» dəp pütülgən. □ ■

⁸ Biz yənə ularning bəzilirining buzukqilik qiloqinidək buzukqilik qilmayli; qünki xu wəjidin ulardin yigirmə üq ming kixi bir kündila əldi. □ ■

⁹ Yənə ularning bəzilirining Məsihni sinoqinidək Məsihni sinimayli; qünki xu səwəbtin ular yilanlar qeqixi bilən həlak boldi. □ ■

¹⁰ Yənə ularning bəziliri aqrinoqandək aqrinip

□ **10:5 «Ular**ning jəsətliri qəl-bayawanda qeqilip qaloqan**»**

— «Qəl.» 14:16, 32. ■ **10:5** Qəl. 26:65. ■ **10:6** Qəl.

11:4,33; Zəb. 106:14. □ **10:7 «Həlk yəp-iqixkə olturdi, andin**

kəyp-sapaqa turdi» — muxu yərdiki «kəyp-sapa» bəlkim butpərəslik həm uningə baqlanoqan xəhwaniyətni kərsitidu.

«Pütülgən» — «Mukəddəs Kitabta pütülgən», əlwəttə («Mis.» 32:6). ■ **10:7** Mis. 32:6. □ **10:8 «Biz yənə ularning**

bəzilirining buzukqilik qiloqinidək buzukqilik qilmayli; qünki xu wəjidin ulardin yigirmə üq ming kixi bir kündila əldi» — bu wəqə «Qəl.» 25:1-9də haritiləngən. ■ **10:8** Qəl.

25:1, 9; Zəb. 106:28-29. □ **10:9 «Yənə ularning bəzilirining**

Məsihni sinoqinidək Məsihni sinimayli; qünki xu səwəbtin ular yilanlar qeqixi bilən həlak boldi» — «Qəl.» 21:1-9ni kəring. ■ **10:9** Qəl. 21:5; Zəb. 106:14

qaxximanglar — natijida, ular jan aloquqi paxixta taripidin olturildi. □ ■

11 Emdi bu waxelarning hammaisi ularning bexioqa bexarətlik misallar supitida quxkən wə ahirki zamanlar beximizoqa keliwatқан bizlarning ulardin sawaq-ibrət eliximiz uqun hatiriləngənidi. □ ■

12 Xuning bilən «Mən etiqadta qing tirəp turmaqtimən» degən kixi əzining yikilip ketixidin həzi bolsun!

13 Silər duq kəlgən sinaxlarning həmmisigə baxқа adəmlərmu ohxax duq kəlgən. Wə Huda bolsa wədisidə turoquqidur, U silərni kətürəlmigüdək sinaxlaroqa uqratmaydu, bəlki sinax bexinglaroqa quxkəndə, xuning bilən təng uningdin ətöp kutulux yolini yaritip beridu; silər xuning bilən uningoqa bərdaxlik beridioqan bolisilər. □ ■

14 Xu səwəbtin, səyümlüklirim, butpərəsliktin qeqinglar!

15 Silərni əkil-hoxi jayida kixilər dəp qarap

□ **10:10 «Yənə ularning bəziliri aqrinoqandək aqrinip qaxximanglar — natijida, ular jan aloquqi paxixta taripidin olturildi»** — «Qəl.» 16:41-50ni kərüng. ■ **10:10**

Mis. 16:2; 17:2; Qəl. 14:36; Zəb. 106:25-26 □ **10:11**

«bu waxelarning hammaisi ularning bexioqa bexarətlik misallar supitida quxkən» — «bexarətlik misallar»: «qoxumqə səz»imzidə biz bu bab toqruluk səzliginimizdə bu tema toqrulukmu tohtilimiz. ■ **10:11**

Rim. 15:4; 1Kor. 9:10; Fil. 4:5; Ibr. 10:25. □ **10:13 «Silər duq kəlgən sinaxlarning həmmisigə baxқа adəmlərmu ohxax duq kəlgən»** — əyni

tekisttə: «Silər duq kəlgən sinaxlardin heqқaysisi pütkül insaniyətkə ortaq əməs» degən xəklidə ipadilinidu. ■ **10:13** 1Kor. 1:8; 1Tes. 5:24; 2Pet. 2:9.

xuni eytiwatimən; səzligənlimni bahalap bekinglar: —

16 Biz bərikətlik bolsun dəp tiligən, bərikətlik jamdiki xarabni iqkinimiz, Məsihning kenidin ortaq bəhirlənginimiz əməsmu? Bizning oxutқан nanni yeginimiz, Məsihning tenidin ortaq bəhirlənginimiz əməsmu? □

17 Biz nuroqun bolsaqmu bir nan, bir təndurmiz; qünki həmmimiz xu bir nandin nesiwə alimiz. □ ■

18 Jismaniy Israiloqa qaranglar; qurbanliklarni yegənlər kurbangahqa nesipdaxlar əməsmu?

19 Əmdi nemə deməqimən? Butqa atap sunulğan qurbanlikning birər əhmiyiti barmidu? Butning birər əhmiyiti barmidu? ■

20 Yak, biraq kapirlar butlaroqa sunoğan qurbanliklarni Hudaqqa əməs, bəlki jinlaroqa ataydu. Mən silərnin jinlar bilən ortaq nesipdax boluxunqlarni halimaymən. □ ■

21 Rəbning jamidin wə jinlarning jamidin təng iqküqi bolsanglar bolmaydu; Rəbning dasti-

□ **10:16** «**bərikətlik jam**» ... «**oxutқан nan**» — «bərikətlik jam» wə «oxutқан nan» degənlər «Rəbning ziyapiti» yaki «Rəbning oqizasi»din ibarəttur. «Rəbning ziyapiti» yaki «Rəbning dastihini» toqrulukmu 11:23-34ni kərüng. □ **10:17**

«**Biz nuroqun bolsaqmu bir nan, bir təndurmiz; qünki həmmimiz xu bir nandin nesiwə alimiz**» — baxqa birhil tərjimisi: «Nan bir boləqqa, bizmu bir tən bolimiz; qünki həmmimiz bir nandin nesiwə alimiz». ■ **10:17** Rim. 12:5; 1Kor. 12:27. ■ **10:19** 1Kor. 8:4. □ **10:20** «**kapirlar butlaroqa sunoğan qurbanliklarni Hudaqqa əməs, bəlki jinlaroqa ataydu**» — «kapirlar» grek tilida «taipilər» yaki «əllər». ■ **10:20** Law. 17:7; Qan. 32:17.

hiniyoqa wə jinlarning dastihiniyoqa teng dahil bolsanglar bolmaydu.

²² Rəbning həsət-əzəzipini koʻzoqiməqimizmu? Biz Uningdin küqlükmu-ya?

²³ «Həmmə nərsə həlaldu», əmma həmmə nərsə paydilik boluwərməydu; «həmmə nərsə həlaldu», əmma həmmə nərsə adəmnin*g* etikadini kuralmaydu. □ ■

²⁴ Əmdi heqkim öz mənprətini izdimisun, bəlki əzgilərningkini izdisun. ■

²⁵ Gəx bazirida setiloqan hərbi nərsini wijdaninglarni dəp olturmay, heqnemini sürüxtə kilmay yəweringlar.

²⁶ Qünki «Jahan wə uningoya toloqan həmmə məwjudatlar Pərwərdigaroya mənşüptur» dəp pütülgən. □ ■

²⁷ Əmma etikad kilmiqanlarning birərsi seni ziyapətkə təklip kilsa wə kənglün*g* tartsa, aldinqoya koyuloqan həmmi*n*i wijdaningni dəp olturmay yəwər; ■

²⁸ əmma birsi sanga: «Bu butlaroya ataloqan qurbanlik taami» desə, undakta uni yemə; nemixka desə*ng*, bu ixni sanga eytkan adəmnin*g* səwəbi üqün, xundakla wijdanning səwəbi

□ **10:23 «həmmə nərsə mangan*a* həlaldu»** — bu səz-ibarə bəlkim Korintliklar ixlitiwatkan Injildiki yemək-iqməklər toquruluk təlimlərin*g* kışkartilmisi boluxi mumkin. Bu həkikətke yekin bolqini bilən, Pawlus hazir ularoya yemək-iqməklər toquruluk baxka tərəplərdinmu oylax kerək, dəp təlim bərməkqi. ■ **10:23** 1Kor. 6:12. ■ **10:24** 1Kor. 13:5; Fil. 2:4. □ **10:26 «Jahan wə uningoya toloqan həmmə məwjudatlar Pərwərdigaroya mənşüptur»** — «Zəb.» 24:1 wə 50:12, 89:11. ■ **10:26** Mis. 19:5; Zəb. 24:1; 50:12, 89:11 ■ **10:27** Luqa 10:7; 1Kor. 8:7.

üqündur; □

²⁹ Mən degən wijdan seningki əməs, bəlki həliki kixining wijdani; mening ərkinlikimgə baxqilarning wijdani tərpidin yaman dəp baħa berilixining həjiti barmu?

³⁰ Mən təxəkkür eytip yesəm, təxəkkür eytkən nərsini durus yeginim tüpəylidin yaman dəp qariliximning nemə həjiti? □ ■

³¹ Xunga silər nemini yesənglər, nemini iqsənglər yaki hərəkəndə baxqa ixlarni kilsənglər, həmmə ixlarni Hudaqa xan-xərəp kəltürəlsun dəp qilinglər. ■

³²⁻³³ Mən özüm həmməylənni həmmə ixta məmnun kılıxqa intilginimdək, öz mənprətim üqün əməs, bəlki kəpçilikning mənprəti, ularning kütquzuluxi üqün intilginimdək, həqkimning aldiqa — Yəhudiylar bolsun, greklar bolsun, Hudaning jamaitidikilər bolsun aldiqa putlikaxang bolmanglar.

Mən Məsiħni ülgə kılənimdək, silərmi meni ülgə qilinglər. ■

□ **10:28 «Birsi sanga: «bu butlaroqa ataloqan qurbanlik taami» desə,...»** — degüqining kərsətməkçi boləqini bəkim: (1) «Sən ixəngüçi əməsmu, bundək butlaroqa qetixlik nərsini yeməsliking kerək» yaki (2) «Bu alahidə butlaroqa nəzir kılinoqan, xunga uni yesəng, sanga alahidə bərikət bolidu!». «Koxumqə səz»imiznimu kəring. □ **10:30 «Mən təxəkkür eytip yesəm, təxəkkür eytkən nərsini durus yeginim tüpəylidin yaman dəp qariliximning nemə həjiti?»** — muxu muħim prinsip toqruluk «koxumqə səz»imizni kəring. ■ **10:30** Rim. 14:6; 1Tim. 4:3. ■ **10:31** Kol. 3:17. ■ **10:32-33** Rim. 14:13; 1Kor. 9:22.

11

Ibadət kaidiliri

¹⁻² Əmdi silərni xuning üqün tərirləymənki, i qerindaxlar, həmmə ixlarda silər meni əsləp turuwatisilər, mən silərgə tapxuroqinimdək, kərsətmilərni tutup keliwatisilər.■

³ Əmma mən silərning hər ərning bexi Məsihdur, ayalning bexi ərdur wə Məsihning bexi Hudadur dəp bilixinglarni halaymən.□ ■

⁴ Xunga, *ibadətke katnaxkanda*, hərқандақ әr bexiqə birnərsə artқан ҳалда dua қилса yaki bexarət bərsə, u өз bexiqə hərmətsizlik қилоан болиду.□

⁵ Əmma *ibadətke katnaxkanda*, hərқандақ ayal bexiqə birər nərsə artmiqan ҳалда dua қилса yaki bexarət bərsə, u өз bexiqə hərmətsizlik қилоан болиду; bundaq ayalning qeqi quxuruwetilgen, *rəswa қilinoqan* ayaldin

■ **11:1-2** 1Kor. 4:16; Fil. 3:17; 1Tes. 1:6; 2Tes. 3:9. □ **11:3**

«**ayal (yaki қiz)ning bexi ərdur**» — toy қилоanda uning bexi өз eri, əlwəttə; turmuxқа қилқmioqan bolsa uning atisi; tənha, tul yaki ajraxқан қiz-ayallar bolsa, ularning bexi (bar bolsa) jamaəttiki aқsaқallar болиду. ■ **11:3** Yh. 14:28; 1Kor. 3:23; 15:27; Əf. 5:23. □ **11:4** «**ibadətke katnaxkanda, hərқандақ әr bexiqə birnərsə artқан ҳалда ... bexarət bərsə**» — «bexarət bərsə» — «Hudaning wəhəyisini yətküzsə», yaki «pəyoqəmbərlіk sөz қилsa...» degənlіk. «Өz bexiqə hərmətsizlik қилidu» — demək, Məsihgə bihərmətlіk қилidu.

pərki yoqtur.□

⁶ Ayal kixining bexioqa artkini yok bolsa, qaqliri qūxūrwetilsun; ayaloqa nisbətən qaqlirining kesiwetilixi yaki qūxūrwetilixi uyatlık ix bolsa, əmdi uning bexioqa birər artkini bolsun.■

⁷ Qūnki ər kixi bolsa bexini yapmaslıkı kerək; qūnki u Hudaning sūrət-obrazi wə xan-xəripidur; əmma ayal kixi bolsa ərning xan-xəripidur.□ ■

⁸ Qūnki ər bolsa ayaldin əməs, bəlki ayal ərdindur.□ ■

⁹ Xuningdək ər kixi ayal üqūn əməs, ayal kixi ər üqūn yaritiloqandur.

¹⁰ Bu səwəbtin, həm pərixtilərnin səwəbidin ayal kixi bexida hōkukning *bəlgisigə* igə boluxi

□ **11:5 «...u öz bexioqa hərmətsizlik kīlidu»** — demək, öz erigə yaki jamaətnin aqsakallirioqa hərmətsizlik kīlidu. **«bundak ayalning qeqi qūxūrwetilgən, rəsua kīlinoqan ayaldin pərki yoqtur»** — kona zamanlarda ayallar buzūqçilik kīloqan bolsa, ularni jazalax usuli ayalni rəsua kīlip qeqini qūxūrwetixtin ibarət idi. ■ **11:6** Qəl. 5:18; Qan. 22:5.

□ **11:7 «Qūnki ər kixi bolsa bexini yapmaslıkı kerək; qūnki u Hudaning sūrət-obrazi wə xan-xəripidur; əmma ayal kixi bolsa ərning xan-xəripidur»** — bu ayəttin (wə xundakla 4-6-ayətlərdin) Pawlusning adəttiki əhwallar əməs, bəlki ibadət sorunliri toqruluk sezləwatқанlıkı enik turidu; bu uning ərlərgə talaqa çiqqanda hərқандақ bəklərnı kiyixini mən'i kīloqini əməs! Uning bu sezliridə ayallarning talada yūrgəndə romal-yaoqlıq artix-artmaslıkı toqrısidimu gəp yok. ■ **11:7** Yar. 1:26,27; 5:1; 9:6; Kol. 3:10. □ **11:8 «qūnki ər bolsa ayaldin əməs, bəlki ayal ərdindur»** — oқurmənlərnin esidə barki, Huda Həua'animizni Adəm'atimizning tenidin qowuroqisini elip yasioqan. «Yar.» 2-babni kərūng. ■ **11:8** Yar. 2:18, 21.

kerək. □

¹¹ Həlbuki, Rəbdə ayal ərsiz bolmas wə ər ayalsiz bolmas;

¹² qünki ayal ərdin qıqıriloqinidək, ər ayal arkilik *tuşulidu*; lekin həmmə ix Hudadındur.

¹³ Əz kənglünglarda baħa beringlar; ayallarning bexioħa birnərsə artmay turup Hudaħa dua kılıxi muwapıqmu?

¹⁴ Təbiətning əzi silərgə ər kixining uzun qaqliri bolsa uningħa uyat ikənlikini əgətmidimu?

¹⁵ Əmma ayal kixining uzun qaqliri bolsa, bu uningħa xan-xərəp bolidu; qünki uning uzun qaqliri uningħa bezək-yepinqa bolsun dəp təkdım kılinoħan.

¹⁶ *Birsining bu ixlar toşruluk* talax-tartix kılıqusi bolsa, *xuni bilsunki*, bizlərdə həm Hudaning jamaətliridimu xulardin baxħa heq kaidilər yoħtur. ■

Rəbning dastihini toşruluk

¹⁷ Əmma həzir deməkqi bolıan ix, yəni silər yioqılıħan sorunlarħa kəlsək, uningda siləni təripliməymən; qünki yioqılıqinınglarning nətijisi paydilik əməs, bəlki ziyanlık boluwatıdu.

¹⁸ Qünki birinqidin, silər jamaəttə yioqılıqinınglarda, aranglarda guruhlarħa bəlünüxlər bolıanlıqini anglıdim; bu gəpkə kışmən ixəndim.

□ **11:10 «pərixtiləring səwəbidin ayal kixi bexida ħokukning bəlgisigə igə boluxi kerək»** — «pərixtiləring səwəbidin» toşruluk «koxumqə sız»imizni kərüng. Biz bu ayətlər (1-16)ni təpsiliy ħalda xərħləymiz. ■ **11:16** 1Tim. 6:4.

19 Aranglarda bəlünüxlər pəyda bolmay qalmaydu. Undağ bolmioqanda aranglarda kimning layağətlik bolqanliqini kərüwalqili bolmaytti. □ ■

20 Silər bir yərgə jəm bolqininglarda, silər *həqikətən* «Rəbning ziyapiti»din yeməysilər. ■

21 Qünki yegininglarda hərbinglar baxqilarning yeyixini kütməyla özünglar elip kəlgən oqizani yəwerisilər-də, birsi aq qalidu, yənə birsi məst bolup ketidu. □

22 Yəp-iqixkə öz öyliringlar yokmu? Hudan-

□ **11:19 «Aranglarda bəlünüxlər pəyda bolmay qalmaydu...»** — az bolmioqan alimlar Pawlusning bu jümlisi kinayilik, Korintliklarni tənqid kilidioqan alahidə sözlər, dəp qaraydu. Bizmu muxu kəzqaraxka mayilmiz; qünki Injilda tiloqa elinoqan baxka jamaətlər arisida əhwal undağ əməs idi; əksiqə, ularning birliki heli küqlük idi (məsilən, Filippi xəhiridiki jamaəttə). Qandaqla bolmisun, məlum jamaəttiki ixəngüqilərninğ kəpinqisi Korinttiki jamaəttək «Rohka təwə» əməs, bəlki «ətkə təwə», «etikadta bowaqlar» bolsa, undağta «bəlünüxlər» pəyda bolmay qalmaydu. Bundağ əhwal həqikətən Rəbning yolini izdigüqilərgə kəprək besim berip, ularning Rohida tezla əstürülüxi muğim bir türtkə bolidu. ■ **11:19** Mat. 18:7; Luqa 17:1; Ros. 20:30; 1Yuğa. 2:19.

■ **11:20** Luqa 22:14-20. □ **11:21 «Qünki yegininglarda hərbinglar baxqilarning yeyixini kütməyla özünglar elip kəlgən oqizani yəwerisilər-də, birsi aq qalidu, yənə birsi məst bolup ketidu»** — rosulning səzlrigə qarioqanda, Korint etikadqilar jamaitining yioqinlirida pat-pat «ortaq ziyapət»ni tutatti, xuning bilən bir waqitta «Rəbning ziyapiti»ni yeyətti («Yəğ.» 12ni kərünğ). Lekin bay qerindaxlar öz mol tamakliri aloqaz özining bayliklirini kəz-kəz qilip kərsitətti, baxka kəmbəoqəl qerindaxlar bilən ortaqloxmaytti. «Ziyapət» qalaymiqan boloaqqa, «Rəbning ziyapiti»ning əzi kəzğə ilinmay bolup qəlip, Rəbning namioqa nomus kəltürgənidi.

ing jamaitini kəzɡə ilmay, yoksullarni hijalətkə qoymaqqimusalər? Silərgə nemə desəm bolar? Siləрни təripləmdimən? Yaқ, siləрни təripliməymən. □

²³ Qünki mən silərgə *Rəbning ziyapiti toqruluk* yətküzgənlirimni əzüm Rəbdin tapxuruwaləqanmən; demək, Rəb Əysaəqa satқunluk қilinoqan keqidə u қolioqan nan elip, ■

²⁴ təxəkkür eytkəndin keyin uni oxtup: «Mana, silərgə ataloqan Mening tenim; buni Meni əsləp turux үqün muxundəқ қilinglar» — dedi.

²⁵ Xuningdəк, oqizadin keyin u jamni қolioqan elip: «Mana, bu jamdiki xarab қenimda boləqan «yengi əhdə»dur; hər қetim bununğdin iқkininglarda, Meni əsləp turux үqün xundəқ қilinglar» — dedi. □

²⁶ Qünki silər hər қetim bu nandin yegən, bu jamdin iқkən bolsanglar, taki Uning қaytip kelixigiqə silər Rəbning əlümini jakarlioqan bolisilər. ■

²⁷ Xuning үqün, kimki layaqətsiz həlda bu nanni yesə yaки Rəbning jamidin iqsə, Rəbning teni həm қenioqan nisbətən gunahkar bolidu. ■

²⁸ Xuning үqün hər birsi bu ixlar üstidə öz-özini

□ **11:22 «Yəp-iqixkə öz əyliringlar yokmu? Hudaning jamaitini kəzɡə ilmay, yoksullarni hijalətkə qoymaqqimusalər?»** — bəzi etiqədqilar jəm bolup olturoqan sorunlarda kəp oqizalarni elip kelip yesə, oqizasiz қerindaxliri əlwəttə hijil bolup қalidu. ■ **11:23** Mat. 26:26; Mar. 14:22; Luқа 22:19. □ **11:25 «... Mana, bu jamdiki xarab қenimda boləqan «yengi əhdə»dur»** — «yengi əhdə» Təwrat, «Yər.» 31:31-34də bexarət берilgən. ■ **11:26** Yh. 14:3; Ros. 1:11. ■ **11:27** Qəl. 9:10,13; Yh. 6:51,63,64; 13:27; 1Kor. 10:21.

təxürüp, andin nandin yesun, jamdin iqsun. ■

²⁹ Qünki *Rəbning* tenini pərķ ətməy turup yegüqi wə iқküqi hərkim özigə həküm-jazani yətküzüp yəp-ıqıdu. □

³⁰ Bu səwəbtin aranglardiki nuroqun adəmlər zəiplixip kesəl boldi, hətta heli bir qismi *өлümdə* uhlap qaldı. □

³¹ Lekin əgər öz üstimizni təxürüp həküm qıkarəlan bolsaq, beximizə *Rəbning* həküm-jazasi qüxürülməydiəlan bolıdu. ■

³² Əmma gərqə üstimizgə Rəb tərıpidin həküm-jazalar qüxürülgən bolsımu, əməliyəttə bu Uning bizgə qüxürgən «tərbiyə jazasi»dur; buningdin məxsət, bizning bu dunya bilən birliktə həlakətkə həküm kılınmaslıqımız üqündur.

³³ Xunga, i qerındaxlar, *Rəbning ziyapitidə* yeyixkə jəm boləqininglarda, *həmməylən toluk kəlgüqə* bir-biringlarni kütünglar.

³⁴ Birsı aq qorsaq bolsa awwal əyidə yəp kəlsun; xundaq kılıp silərnıng jəm boluxunglar əzünglarəqa həküm-jaza yətküzməydiəlan bolıdu. Qələlan baxqa məsililərnı bolsa, mən

■ **11:28** 2Kor. 13:5. □ **11:29** «... **Rəbning tenini pərķ ətməy turup yegüqi wə iқküqi hərkim özigə həküm-jazani yətküzüp yəp-ıqıdu**» — «Rəbning tenini pərķ ətməslik» degənlikning bəlkim ikki hil tərəplimisi boluxı mumkin: (1) əzini «Mən Rəbning tenidiki bir əza, baxqa qerındaxlarmu xundaq» dəp bilip yətməy, «Rəbning teni»diki qerındaxlarni kəzgə ılaslık (21-22-ayətlərnı kərüng); (2) «Rəbning ziyapiti Rəbbimizning biz üqün qurban kıləlan tenini ipadiləydu» dəp bilip yətməsilik. □ **11:30** «**hətta heli bir qismi ölümdə uhlap qaldı**» — «uhlap qaldı» degən səz əlüxni kərsitidu. Injil boyıqə etıqadqılarəqa nisbətən əlüx pəķət waqıtlik uhlax, halas.

■ **11:31** Zəb. 32:5; Pənd. 18:17.

baroqinimda tertipkə salimən.

12

Rohiy iltipatlar

¹ Əmma i kərindaxlar, rohiy iltipatlaroqa kəlsək, silərninq ular toqruluk bilməy kəlixinglarni halimaymən. □

² Silər taipilərninq arisida boləqan waqtinglarda hərhil yollaroqa baxlinip, gas-gaqa butlaroqa *qoqunuxka* azdurulup kətkininglarni bilisilər.

³ Xunga mən silərgə ukturimənki, heqkim Hudaning Rohida turup: «Əysaqa lənət!» deməydu wə hərəkəndəq biri Mukəddəs Rohta bolmay turup «Əysa Rəbdur!» dəp eytal-maydu. ■

⁴ Əmma iltipatlar hilmuhil, lekin Roh bolsa birdur. □ ■

⁵ Hizmətlər bolsa hərhil, əmma *biz hizmitini kilidiqan* Rəb birdur.

⁶ Ixləx yolliri hərhil, əmma həmməyləndə həmmə ixni wujudka qıkarəuqi Huda birdur.

⁷ Əmma həmməylənning mənprəəti üqün hərbirigə Rohning namayan boluxi beoixlinidu.

□ **12:1 «rohiy iltipatlaroqa kəlsək...»** — «rohiy iltipatlar» degənlər Mukəddəs Roh ata kiləqan, muxu babta «təbiəttin taxkiri» mejjizilik kabiliyətlərnə kərsitidu. ■ **12:3** Mar. 9:39; Yh. 13:13; 1Kor. 8:6. □ **12:4 «Əmma iltipatlar hilmuhil, lekin Roh bolsa birdur»** — «Roh» degən Hudaning Rohi, Mukəddəs Roh. ■ **12:4** Rim. 12:6; 1Pet. 4:10.

⁸ Qünki Roh arkilik birigə danalik yetküzgüqi söz, yənə birigə xu ohxax Roh arkilik həwər yetküzgüqi söz təksim kilinidu;□

⁹ yənə ohxax Roh arkilik baxka birigə alahidə ixənq, yənə birigə ohxax Roh arkilik *kesəllərni* saqaytix iltipatliri, □

¹⁰ birawoqa məjizilərnı yarıtix təksim kilinidu; birawoqa wəhiy-bexarət berix; birawoqa hərhil rohlarnı pərək etix, birawoqa naməlum tillarda səzləx, yənə birawoqa naməlum tillarnı tərjimə kiliş iltipati təksim kilinidu. □

¹¹ Əmma bu ixlarning həmmisini yürgüzgüqi ohxax xu bir Rohtur, U hər birigə Əzi layik kərüp, ayrim-ayrim təksim kilip beridu.■

¹² Qünki insaniy tən bir bolsimu nuroqun əzaliri boləqinidək, xundaqla əzaliri nuroqun bolsimu əzara qoxulup bir tən boləqandək, Məsih Özimu həm xundaqtur. ■

¹³ Qünki həmmimiz, məyli Yəhudiylar bolsakmu, Greklər bolsakmu, kullar bolsakmu, hərlər bolsakmu, bir Rohta bir təngə kirixkə qəməldürüldük wə bir Rohtin iqixkə nesip kilingük. ■

□ **12:8** «... Roh arkilik birigə danalik yetküzgüqi söz, yənə birigə xu ohxax Roh arkilik həwər yetküzgüqi söz təksim kilinidu» — bu ikki iltipat wə təwəndiki yənə yəttə «rohıy iltipat» toqruluk «qoxumqə söz»imizni kərüng. □ **12:9** «*kesəllərni saqaytix iltipatliri*» — grek tilida «saqaytixlarning iltipatliri» — demək, Muqəddəs Rohning məjizilik saqaytix yolliri birhilla əməs. □ **12:10**

«*wəhiy-bexarət berix*» — grek tilida: «pəyoqəmbərlik söz kiliş». «qoxumqə söz»imizni kərüng. ■ **12:11** Rim. 12:3, 6; 1Kor. 7:7; 2Kor. 10:13; Əf. 4:7. ■ **12:12** Rim. 12:4, 5; Əf. 4:16.

■ **12:13** Gal. 3:28.

14 Qünki tən birla əzadin əməs, bəlki kəp əzalardın tərki b tapıdu.

15 Əgər put: «Mən kəl bolmioqinim üqün mən təngə təwə əməsmən» desila, undaқта u həkikətən təngə təwə əməs bolamdu?

16 Kulak: «Mən kəz əməs, xunga mən təngə təwə əməsmən» desila, undaқта u həkikətən təngə təwə əməs bolamdu?

17 Pütün tən kəzla bolsa, undaқта anglax sezimimiz nədin bolıdu? Pütün tən kulakla bolsa, undaқта purax sezimimiz nədin bolıdu?

18 Həlbuki, Huda Əzigə layıq kərgən tən əzalirining hər birini ayrim-ayrim öz jayıoqa orunlaxturoqan;

19 əgər ularning həmmisi ohxax əza bolsa, undaқта uni qandaқmu tən degili bolatti?

20 Əmdilikte əzalar kəp, tən bolsa birdur.

21 Kəz kəloqa: «Mening sanga ehtiyajim qüxməydu!» deyəlməydu; yaki bax bolsa putlaroqa: «Mening silərgə ehtiyajim qüxməydu!» deyəlməydu.

22 Dəl əksi qə, təndiki ajiz-ərziməs dəp kəringən əzalar kəm bolsa bolmaydu;

23 wə həm təndiki biz etiwarsiz dəp hesablıoqan əzalaroqa bolsa, tehimu kəprək etiwar kəlimiz; xundaқla iskətsiz dəp qaraloqan əzalirimiz tehimu iskətlilik kəlinidu;

24 əslidə yariximlik boləqan əzalirimizə bolsa xundaқ kəlixning həjiti yoқ. Əmma Huda pütün tənni xundaқ birləxtürgənki, U etiwarsiz dəp hesablanəqan əzalaroqa tehimu kəp etiwar beridu.

25 Buningdin məksət təndə həq bəlünüxlər

bolmasliki, balki barlik əzalar əzara ohxax keyümqanlikta boluxi üqündur.

²⁶ Bir əza japa-dərd tartsa, barlik əzalar uning bilən təng japa-dərd tartidu; bir əza oʻra xərəp kəlsə, barlik əzalar uning bilən təng xadlinidu.

²⁷ Əmdi silər Məsihning tenidursilər, hər biringlar Uning ayrim-ayrim əzasidursilər.

■ ²⁸ Huda jamaəttə muxundaklarni orunlaxturoqan: — awwal rosullarni, andin pəyoʻqəmbərlərnə, üqinqi bolup təlim bərgüqilərnə; andin məjizə kərsətküqilərnə, andin türlük kesəllərnə sakəytix iltipatlirioqə igə boləqanlarni, yardəm bərgüqilərnə, yetəkqilik qiləuqilərnə, hərhil naməlum tillarda səzləydiyəqanlarni təyinləp orunlaxturoqandur.

□ ■

²⁹ Həmməylən rosulmu? Həmməylən pəyoʻqəmbərmu? Həmməylən təlim bərgüqimu? Həmməylən məjizə kərsətküqmu?

³⁰ Həmməyləndə sakəytix iltipatliri barmu? Həmməylən naməlum tillarda səzləmdu? Həmməylən naməlum tillarni tərjimə qilalamdu?

■ **12:27** Rim. 12:5; Əf. 1:23; 4:12; 5:23; Kol. 1:24. □ **12:28**

«**awwal rosullarni, andin pəyoʻqəmbərlər...**» — «Təwrat dəwridiki pəyoʻqəmbərlər» wə «Injil dəwridiki pəyoʻqəmbərlər» toʻquruluk «qoxumqə səz»imizni kəring. «**naməlum tillar**» — «rohijiy tillar» dəpmu atilidu. Qünki bu tillarni Hudaning Rohi insanning rohi oʻra tapxuridu; bəzi waqitlarda biz ularni «karamət til», «natonux til», «oʻqəyriy til» dəpmu ataymiz, qünki bu til səzligüqi wə angli oʻquqilar oʻra qüxinixlik əməs; «təbiəttin taxkiri» boləqan bu hil tilni «dua tili» dəp tərplisəkmü bolidu.

■ **12:28** Əf. 2:20; 4:11.

31 Əmma silər qongrak iltipatlarni təkəzza bolup qoqlanglar; hālbuki, mən hāzir silərgə hēmmidin əwzəl bir yolni kərsitip berəy.

13

Mehir-muhəbbət hēmmidin uluoq

¹ Mən əgərdə bu dunyadiki kixilər səzləwatқан hərhil tillar hətta pərixtilərnin tilliri bilənmu səzliyələydiqan bolsammu, birak mən mehirmuhəbbətsiz bolsam, u qaqda mən pəkət bir «dang-dang» kilidiqan mis dang, bir «qang-qang» kilidiqan qang bolup qalimən, halas.□

² Əgər mən pəyoqəmbərlik qilalisam, barliq sirlar, barliq bilimlərni qūxinip bolqan bolsammu, hēm xuning bilən bir waqıtta taqlarni yetkiyəligüdək toluk ixənqtə bolsammu, əmma məndə mehirmuhəbbət bolmisa, undaqta mən heqnərsə bolmiqan bolimən.■

³ Əgər barliq mal-mülkümüni sədikigə atap hēm tenimni *Hudaning yolida* qurbanliq süpitidə keydürülükə sunqan təqdirdimu, əmma məndə yənila mehirmuhəbbət bolmisa,

□ **13:1** «Mən əgərdə bu dunyadiki kixilər səzləwatқан hərhil tillar hətta pərixtilərnin tilliri bilənmu səzliyələydiqan bolsammu...» — demək, «xundak intayin küqlük rohiy iltipat məndə bolsimu,...». Bu ayəttin yənə xundak deyələymizki, həkikətən Hudadin kəlgən hər bir «naməlum til» əməliyəttə dunyadiki məlum bir millətnin tili yaki pərixtilərnin tilidir. ■ **13:2** Mat. 7:22; 17:20; 21:21; Mar. 11:23; Luqa 17:6; Rim. 12:7.

undakta mening heqkandak paydam yok bolon bolidu.

4 Muhəbbət səwr-takətlik bolux həm mehribanliktur;

Muhəbbət həsəthorluk kılmaydu:

Muhəbbət özini mahtimaydu,

Təkəbburluk kılmaydu,■

5 Nomussizlik kılmaydu,

Öz mənprətini közləp yürməydu,

Teriktürülməydu,

Kenglidə eqmənlik saklimaydu;■

6 Həqkanıysizliktin huxal bolmaydu,

Bəlki əməliyəttin, həkikəttin huxal bolidu;■

7 həmmə ixta qorsiki kənglik kılidu, həmmigə yüzlinip *Hudaqa* ixinidu, həmmə ixka ümid baqlaydu, həmmigə qidaydu.□

8 Mehır-muhəbbət hərgiz ahırlaxmaydu. Bexarətlər bolsa, karqa kəlməydu: «naməlum tillar» bolsa, tügəydu: *məjizilik* bilimlərmu karqa kəlməydu.

9 Qünki bizning bilidiqanlirimiz kismən, bexarət beridiqanlirimiz kismən;

10 lekin mukəmməllik kəlgəndə, kismənlik yokilidu.

11 Mən kiqikimdə balılargə səzlidim, balılargə oylidim, balılargə həsəblidim; qong bolqinimda, mən balilikni taxlidim.

12 Qünki biz hazır bir tutuk derizidin müjməl

■ 13:4 Pənd. 10:12; 1Pet. 4:8. ■ 13:5 1Kor. 10:24; Fil. 2:4.

■ 13:6 2Yuha. 4. □ 13:7 «Həmmə ixta qorsiki kənglik kılidu...» — yaki «həmmə ixni yapidu...» — demək, mumkin bolsa baxqılarning səwənlik-gunaqlirini qitqa yaymaydu.

haldada kerimiz, lekin xu qaoqda yuzmuyuz kerimiz: Hazir men kismen tonuymen, xu qaoqda men *Huda* meni tonup keliwatqandek tonuymen.■

¹³ Hazir ixenq, umid, mehır-muhəbbəttin ibarət bu uq nərsə turuptu; bulardin əng üstün turidiqini mehır-muhəbbəttur.

14

«Rohiy iltipatlar»din qandak paydilinix kerək

¹ Mehır-muhəbbətkə intilip uni koqlixinglar wə həm rohiy iltipatlaroqa, bolupmu bexarət berixkə intizar bolunglar.□

² Qunki namelum tilda səzləydiqan kixi adəmlərgə əməs, bəlki Hudaqə səzləydu; angliouqilardin heqkim uni quxənməydu, əmma u Rohta sirliq ixlarni eytip beridu.

³ Lekin bexarət beridiqan kixi bolsa adəmlərninq etiqadini kuruxqa, ularni rioqbətləndürüxkə wə təsəlli berixkə səzləydu.

⁴ Namelum tilda səzligüqi öz rohini kuridu; əmma bexarət bərgüqi jamaətning *etiqadini* kuridu.□

⁵ Əmdilikte men silərninq həmminglarning namelum tillarda səzliyəlixinglarni umid

■ **13:12** 2Kor. 3:18. □ **14:1 «bexarət berix»** — grek tilida «pəyoqəmbərlik səz kilix» degən səz bilən ipadilinidu. «Təwrat dəwridiki pəyoqəmbərlər» wə «Injil dəwridiki pəyoqəmbərlər» toqruluk qoxumqə səz»imizni kəring. □ **14:4 «Namelum tilda səzligüqi öz rohini kuridu»** — grek tilida «namelum tilda səzligüqi əzini kuridu». 14-ayətni kəring.

qilimən, lekin bexarət berixinglarni tehimu ümid qilimən. Naməlum tilda səzligüqi sözini tərjimə kılmisa, jamaətning etikad quruluşida bexarət bərgüqi uningdin uluq bolidu.

⁶ Kərindaxlar, mən yeninglaroqa kelip, naməlum tillardila səzliginim bilən məlum wəhıy, bilim, bexarət yaki təlimni yətküzmişəm, mən silərgə nemə payda təgküzimən?□

⁷ Həttə awaz qıqıralaydıoqan jansız nərsilər, məyli nəy bolsun, qiltar bolsun xundak; ularning ahanglırining bir-biridin pərki bolmisa, ularda qelinoqan pədə kandaqmu pərki etilsun?

⁸ Jəng kaniyimu bəlgilik bir ahangda qelinmisa, kim jənggə həzirlansun?

⁹ Xuningdək silər tilda enik qüxinəligüdək səz kılmisanglar, nemə deməkqi boləqininglarni kim qüxinələydu? Silər həwaoqa gəp kıloqandək bolisilər.

¹⁰ Jahanda, xübhisizki, hilmuhil til-awazlar bar wə ularning heqkaysisi mənisiz əməs;

¹¹ əgər əmdi mən məlum awaz-tilning mənisini bilmisəm, mən səzligüqigə nisbətən yat wə u manga nisbətən yat bolidu.

¹² Əhwal silərdimu xundak. Xunga, silər rohiy iltipatlaroqa kızoqinlik bilən intilgənəkənsilər, jamaətning etikadini quridioqan iltipatlaroqa bay boluxka intilinglar.

¹³ Xunga, naməlum tilda səzləydiqan kixi səzligənılrini tərjimə kılip berələydiqan bolsam dəp dua kılsun.

□ 14:6 «məlum wəhıy, bilim, bexarət yaki təlim...» — bular qüxinixlik sözlər bilən yətküzülüxi kerək, əlwəttə.

14 Qünki namelum tilda dua qilöinimda, rohüm dua qilidu, lekin əkil-idrakimdin bolsa mewə qikmaydu.

15 Undakta qandak kilix kerək? Mən bəzidə rohüm bilən dua qilimən, həm bəzidə əkil-idrakim bilənmu dua qilimən; mən bəzidə rohüm bilən mədhiyə nahxilirini eytimən, həm bəzidə əkil-idrakim bilənmu mədhiyə nahxilirini eytimən; ■

16 bolmisa, pəkət rohing bilənla mədhiyə okusang, ixlətkən *tilingni* bilmigənləning qatarida olturoquqi təxəkkürunggə qandakmu «Amin» deyəlisun? Qünki u eytkiningni qüxənməydu.

17 Sən dərhekikət təxəkkürni yahxi eytisən, əmma yeningdiki angliouqining etikadi quruloqini yoq.

18 Mən bundak namelum tillarda xəhsən həmminglərdin kəp səzləydiolanlikim üqün Hudaqa təxəkkür eytimən;

19 həlbuki, jamaəttə bolqanda, namelum tilda tümən eoiz səzliginimdin kərə, baxkilaroqa təlim-tərbiyə berəligüdək qüxinixlik səzdin bəx eoizla səzliyəlisəm dəymən. □

20 Kərindaxlar, əkil-hoxunglarda bala bolmanglar; yamanlik jəhətidə bowak bolunglar, əmma əkil-hoxunglarda pixkədəm bolunglar. ■

21 Təwratta: «Qət tillikləarning səzi wə yat

■ 14:15 Əf. 5:19; Kol. 3:16. □ 14:19 «baxkilaroqa təlim-tərbiyə berəligüdək qüxinixlik səzdin...» — grek tilida «baxkilaroqa təlim-tərbiyə berəligüdək zəhnim bilən (səzlinidiolan) səzdin...» dəp ipadilididu. ■ 14:20 Mat. 18:3; 19:14; Əf. 4:14; 1Pet. 2:1, 2.

adamlarning ləwliri arqilik Mən muxu həlkkə gəp qilimən; lekin xundak bolsimu ular yənila Manga kulak salmaydu — dəydu Pərwərdigar» dəp pütülgəndur. □ ■

²² Xunga «naməlum tillar» bolsa bir alamət bəlgidur; etikadqilaroqa əməs, bəlki etikadsizlaroqa alamət bəlgidur; wəhiy-bexarətlər bolsa, etikadsizlar üçün əməs, bəlki etikadqilar üçün bolidu.

²³ Xuning üçün pütkül jamaət bir yərdə jəm boləqanda, həmmisi öz aldioqa bundak naməlum tillarda səzləwərsə wə sadda yaki etikadsiz kixilər kirip qalsa, ular həmminglarni sarang bolup kapsilər deyixməndu?

²⁴ Əmma həmminglar wəhiy-bexarət yətküzsənglar, etikadsiz yaki sadda kixi aranglaroqa kirip qalsa, həmminglar tərpidin uning gunahlirioqa tənbiḥ berilidu, həmminglar tərpidin uning gunahkar ikənliki kərsitilidu; □

²⁵ kəlbidiki sirlar axkarə qilinəqanda, u özini yərgə taxlap: — «Huda həkikətən aranglar-didur» dəp Hudaəqa səjdə qilidu.

Jamaət əməl qilixka tegixlik qaidilər

□ 14:21 «Qət tilliklarning sözi wə yat adamlarning ləwliri arqilik Mən muxu həlkkə gəp qilimən; lekin xundak bolsimu ular yənila Manga kulak salmaydu — dəydu Pərwərdigar» — «Yəx.» 28:11-12. ■ 14:21 Qan. 28:49; Yəx. 28:11-12. □ 14:24 «həmminglar wəhiy-bexarət yətküzsənglar...» — «naməlum tillar» wə «wəhiy-bexarətlər»ning «alamət bəlgə» boluxi toqruluk «qox-umqə səz»imizni kəring.

26 Əmdi qerindaxlar, qandax qiliximiz kerək? Silər bir yergə jəm bolqininglarda, hərbinglarda *bir iltipat* bolidu; birsidə mədhıyə nahxisi, birsidə təlim, birsidə naməlum til, birsidə wəhiy, birsidə naməlum tilning yeximi bolidu. Həmmə ixlar etiqadning quruluşı üçün bolsun.

27 Naməlum tilda səzligüqilər bolup qalsa, ikkisi yaki əng kəp bolqanda üqi nəwət bilən səzlisun wə birsi ularning eytqanlirini ərısun.

28 Əmma *jamaəttə* ərıgüqi bolmisa, u süküt kılsun; öz-özıgə wə Hudaqə eytsun.

29 Wəhiy-bexarət yətküzgüqilər bolsa, ikki-üqi səzlisun; qalqanlar gəplirining wəznini ditlap tursun;

30 Əmma olturoqanlar arisidin baxqa bir kixigə məlum bir wəhiy berilsə, səzləwatqan kixi səzini tohtitip nəwətni uningqə bərsun.

31 Qünki həmminglar bir-birləp wəhiy-bexarət yətküzsənglar bolidu; xuning bilən həmməylən əginidu, həmməylən riqbətlinidu.

32 Pəyoqəmbərlərnıng öz roqliri pəyoqəmbərlərnıng əzlırigə itaət kılidu. □

33 Qünki Huda qalaymıkanqılıq tuqduroquqi əməs, bəlki tinq-hatırjəmlık bərgüqidur. Barlıq muqəddəs bəndilərnıng jamaətliridə xundax tərtip bar.

□ **14:32 «Pəyoqəmbərlərnıng öz roqliri pəyoqəmbərlərnıng əzlırigə itaət kılidu»** — bu intayın muhim bir səz. Demək, Muqəddəs Roh hərqandax rohiy iltipatlarnı yətküzgəndə, U hərğiz iltipatnı qobul kıloquqi kixini uni dərhal bihtiyar haldə ipadıləxkə məjburlımaydu. Xuning bilən wəhiy-bexarət yətküzidıoqan kixilər bir-birini kütüp nəwət bilən səzlısə bolidu.

34 Aranglardiki ayallar jamaətlərdə süküttə oltursun; ularning sözlixigə ruhsət qilinmioğan; Təwrat qanunida bəlgiləngəndək, ular *tərtipkə* boysunsun. □ ■

35 Əmma ular məlum ixni bilməkqi bolsa, öyidə öz ərliridin sorisun; ayalning jamaəttə sözlixu uyatlıq ixtur. □

36 Hudaning sөz-kalami silərdin baxlanoğanmu?! Yaki yalquz silərgila yetip kəlgənmu?!

37 Birsu özini wəhiy-bexarətqi yaki rohiy kixi dəp sanisa, u silərgə hazır yazoğan bu sөzümning həqiqətən Rəbning əmri ikənlikini etirap qilsun.

38 Birsu buni etirap qilixni halimisa, u etirap qilinmaydu. □

39 Xuning üqün, i qerindaxlar, wəhiy-bexarətlərnü yətküzüxkə təlmürüp intilinglar, xundaqla naməlum tillarda sөzləxni qəklimənglar.

40 *Hulasə qilip eytkanda*, hər bir ix qiraylıq,

□ **14:34 «Aranglardiki ayallar jamaətlərdə süküttə oltursun; ularning sözlixigə ruhsət qilinmioğan; Təwrat qanunida bəlgiləngəndək, ular tərtipkə boysunsun»** — bu yolyoruk qız-ayallar pütünləy süküt qəlixu kerək, degənlik əməs; qünki yukirida (11:2-11) u qız-ayallarning jamaəttə dua qilixu wə wəhiy-bexarət yətküzüxidiki bəlgilimilər toqruluk eytip bərdi. «Qoxumqə sөz»imizni kərüng. ■ **14:34** Yar. 3:16; Əf. 5:22; Kol. 3:18; 1Tim. 2:12; Tit. 2:5; 1Pet. 3:1. □ **14:35 «Əmma ular (ayallar) məlum ixni bilməkqi bolsa, öyidə öz ərliridin sorisun; ayalning jamaəttə sözlixu uyatlıq ixtur»** — 34-ayəttiki izahatni kərüng. Mənisi bəlkim: «Jamaəttiki tərtipni buzup sөzləx ayallaroğa yaraxmaydu» degənlik boluxu mumkin. □ **14:38 «Birsu buni etirap qilixni halimisa, u etirap qilinmaydu»** — baxqa birhil tərjimisi: «Birsu buni bilip yetixni halmisa, u bilimsiz qalsun».

tərтіplik qılınsun.

15

Tirilix

¹ Әmma, i қerındaxlar, mән silәrgә әslidә yәtküzgән hux һәwәrni bayan қılmaқqimән; silәr bu hux һәwәrni қобul қилоған wә uningda қing turuwatisilәr;

² mән silәrgә yәtküzgән hux һәwәр bolоған kalamda қing turоған bolsanglar, — (ixәngininglar bikarоға kәtmigән bolsa) — silәr uning arkilik қutқuzuluwatisilәr. □ ■

³ Qünki mән өзүmgә amanәt қilinoғанlirini әng zөрür ix süpitidә silәrgimu tapxurdum; yәni, Tәwrat-Zәburda aldın eytilоқinidәk, Mәsiһ gu-naһlirimiz üqün өldi; ■

⁴ U dәpnә қilindi; wә üqinqi күni yәнә Tәwrat-Zәburdә aldın eytilоқinidәk tirildürüldi; ■

□ **15:2 «ixәngininglar bikarоға kәtmigән bolsa...»** — adәmning hux һәwәrgә ixinixi «bikarоға ketix»imu mumkinmu? Bu babta bir misal kәrsitilidu; birsı hux һәwәrning muһim bir nuқtisini қобul қilmioған bolsa (bu nuқta uningоға yaқmioған, yaki u uni өginixni halimioған bolsa), undaқта bu hux һәwәrni inkar қилоғанға barawәр; demәk, xu ixәngüqi adәm, gәrqә «ixәngән bolsimu», toluk ixәnmigәqkә, ixinix yoli bikarоға ketidu. Xunga ahirda һeққandaқ nәtijә қıқmaydu. ■ **15:2** Rim. 1:16; 1Kor. 1:21. ■ **15:3** Yәx. 53:7; Dan. 9:24,26; 1Kor. 5:7; 1Pet. 2:24. ■ **15:4** Zәb. 16:10; Yәx. 53:8, 9; Yun. 2:1; Mat. 12:40

⁵ U Kefaska, andin on ikkiyləngə kəründi; □ ■

⁶ andin U bir sorunda bəx yüzdin artuq kərindaxka kəründi; ularning kəpinqisi bügünki kündə tirik, əmma bəziliri əlümdə uhlawatidu;

⁷ U Yakupka, andin rosullarning həmmisigə kəründi; □

⁸ Həmmisidin keyin U huddi waqitsiz tuoquloqan bowaktək boləqan mangimu kəründi. □ ■

⁹ Qünki mən rosullar arisidiki əng təwinimən, rosul dəp atilixka layiq əməsmən; qünki mən Hudaning jamaitigə ziyankəxlik kıləqanmən. ■

¹⁰ Ləkin hazır nemila bolsam Hudaning mehixəpkiti arkilik boldum; Uning manga kərsətkən xu mehixəpkiti bikaroqa kətmidi; qünki mən *Hudaning hizmitidə* barliq rosullardin bəkrək japalik ixligənmən; əməliyəttə ixligüqi mən əməs, bəlkı mən bilən billə boləqan Hudaning mehixəpkitidur. ■

¹¹ Demək, məyli mən yaki baxka *rosullar* bolsun, həmmimizning yətküzgənliri ohxax bolup, u dəl silər ixinip qəbul kıləqan hux həwərdur.

¹² Əmma Məsih əlgənlər iqidin tirildürülgən

□ **15:5** «Kefas» — yəni rosul boləqan Simon Petrus. «**on ikkiyləngə**» — on ikki rosuloqa kərüngən, deməqci. «on ikkiylən» bəlkim Mattiyani əz iqigə elixi mumkin («Ros.» 1:26).

■ **15:5** Luka 24:34; Yh. 20:19; Ros. 10:41. □ **15:7** «U

Yakupka ... Kəründi» — Yakup Məsih Əysaning qong inisi, keyin u rosul boləqan. Injil «Yuh.» 5:7ni kərüng). □ **15:8**

«**Huddi waqitsiz tuoquloqan bowaktək boləqan manga...**»

— « waqitsiz tuoquloqan bowaktək boləqan mən...» toqruluq «qoxumqə səz»imizni kərüng. ■ **15:8** Ros. 9:3,17; 23:11; 1Kor. 9:1; 2Kor. 12:2.

■ **15:9** Əf. 3:8; Ros. 8:3; 9:1; 22:4; 26:9; Gal. 1:13; 1Tim. 1:13.

■ **15:10** 2Kor. 11:23; 12:11.

dəp jakarlanoqan bolsa, kandaqmu aranglardiki bəzilər elgənlərnin tirilixi degən yox ix, dəydu?

¹³ Əmma elgənlərnin tirilixi degən yox ix bolsa, Məsihnin tiriliximu yox ix bolqan bolatti.

¹⁴ Xuningdək əgər Məsih ölümdin tirilgən bolmisa, jakarlioqan həwirimiz bihudə bolqan, silərnin etiqadinglarmu bihudə bolqan bolatti.

¹⁵ Hətta bizmu Huda toqrisidiki yaloqan guwahqilar bolqan bolattuk — qünki biz Hudaning Məsihni ölümdin tirildürgənlikigə guwahlik bərduk. Əgər həqiqətən ölümdin tirilix bolmisa, Huda Məsihnimu ölümdin tirildürmigən bolatti.

¹⁶ Qünki elgənlər qayta tirildürülmisə, Məsihmu tirilmigən bolatti.

¹⁷ Mubada Məsih tirilmigən bolsa, etiqadinglar kerəksiz bolqan, silər tehiqə gunahlırlinglarda yürüwatqan bolattinglar,

¹⁸ xundakla Məsihtə ölümdə uhlawatqanlarmu həlakətkə yüz tutqan bolatti.

¹⁹ Əgər ümidimizni pəqət bu dunyadiki həyatimiz üçünla Məsihgə baqlioqan bolsaq, biz insanlar arisidiki əng biqarə adəmlərdin bolqan bolimiz.□

²⁰ Əmma əməliyəttə, Məsih ölümdə uhlioqanlar iqidə «həsulning tunji mewisi» bolup, ölümdin

□ **15:19 «ümidimizni pəqət bu dunyadiki həyatimiz üçünla Məsihgə baqlioqan bolsaq...»** — yaki «ümidimizni pəqət bu dunyadiki həyatimizdila Məsihgə baqlioqan bolsaq...».

tirilgəndur; □ ■

²¹ Qünki bir insan arkilik ölüm *aləmdə* pəyda boləşinidək, ölümdin tirilixmu bir insan arkilik *aləmdə* pəyda boldi. ■

²² Adamatimizdin boləşanlarning həmmisi *uning tüpəylidin* ölümgə məhkum boləşanlikioşa ohxax, Məsihdə boləşanlarning həmmisi *Uning tüpəylidin* ölümdin hayatka erixidu.

²³ Əmma həmməylən öz nəwət-katarida tirilidu; tunji həsulning mewisi boləşan Məsih birinçi; ikkinçilər bolsa Məsihning dunyaoşa qaytip kəlginidə əzigə təwə boləşanlar.

²⁴ Andin ahirət bolidu; xu qaoşda U barlik həkümranlikni, barlik həkuk wə hərhil küqlərni əməldin qaldurup, padixahlikni Huda-Atioşa tapxuridu. □

²⁵ Qünki U barlik düxmənlərni *məşlup qilip* ayioşi astida qiloşuqə həküm sürüxi kerəktur; ■

²⁶ əng ahirkı yokitilidioşan düxmən bolsa ölüm əzidur.

□ **15:20 «həsulning tunji mewisi»** — aldin pixқан mewə yioşiwelinoşandin keyinmu, baxka mewilərnıng qoşum pixidioşanlikioşa kapalətlık qilinöşinidək, Məsihning tirilixi iman-ixəngtə bolup aləmdin ötkənlərnıngmu həkkaniylikta qayta tirilidioşanlikioşa kapalətlık qilidu. Təwrat boyiqə «həsulning tunji mewisi» Hudaşa alahidə atilatti (beoşixlinatti) («Law.» 23-bab, «Qan.» 18:4). ■ **15:20** Kol. 1:18; 1Pet. 1:3; Wəh. 1:5. ■ **15:21** Yar. 2:17; 3:6; Rim. 5:12,18; 6:23. □ **15:24 «Andin ahirət bolidu; xu qaoşda U barlik həkümranlikni, barlik həkuk wə hərhil küqlərni əməldin qaldurup, padixahlikni Huda-Atioşa tapxuridu»** — bu muşım ayət wə təwəndiki ayətlər üstidə «qoşumqə səz»imizdə tohtilimiz. ■ **15:25** Zəb. 110:1; Ros. 2:34; Əf. 1:20; Kol. 3:1; İbr. 1:13; 10:12.

27 Qünki *Zəburda* «Huda pütkül məwjodatni Uning ayioqi astioqə boysunduroqan» *dəp pütüklüktur*. Əmma «pütkül məwjodat Uningoqə boysunduruloqan» deyilginidə, roxənki, xu «pütkül» degən səz «həmmiini Uningoqə Boysunduroquzoquqi»ning əzini iqigə aloqan əməstur. □ ■

28 Əmma həmmə Uningoqə boysunduruloqandin keyin, Oqul həmmiini əzigə boysunduroquqioqə boysunidu; xuning bilən Huda həmmiining həmmisi bolidu.

29 Əlümdin tirilix bolmisa, bəzilərnin əlgənlər üqün qəmüldürüluxini kəndəq qüxinix kerək? Əlgənlər zadi tirilmisə, kixilər ular üqün nemə dəp qəmüldürülidu? □

30 Bizlər nemə dəp *hər küni* hər saəttə həwp-hətərgə duq kelip yürimiz?

31 Rəbbimiz Məsih Əysada silərdin pəhirlinixim rast boləqandək, *i qərindaxlirim*, mən hər küni əlümgə duq kelimən. □

32 Əgər insanlarning nuqti'inəziridin eytkanda «Əfəsus xəhiridə wəhxiy haywanlar bilən elix-

□ 15:27 «Qünki Zəburda «Huda pütkül məwjodatni uning ayioqi astioqə boysunduroqan» dəp pütüklüktur» — «Zəb.» 8:6. ■ 15:27 Zəb. 8:6; Mat. 11:27; 28:18; Əf. 1:22; İbr. 2:8. □ 15:29 «kixilər ...əlgənlər üqün nemə dəp qəmüldürülidu?» — qüxinix qiyin boləqan bu ayət toqruluk «qoxumqə səz»imizdə tohtilimiz. □ 15:31 «mən hər küni əlümgə duq kelimən» — grek tilida «mən hər küni əlimən». Toluk ayətnin bəxkə birhil ipadiləx usuli: «Mən hər küni əlümgə duq keliwatimən. Bu rast! Qərindaxlar, Rəbbimiz Əysa Məsihning silərnin hayatinglarda (xundək kəp ixlarni) qiləqanlıqi bilən pəhirlənginimning rastlikiqə ohxax, bu səzümningmu hərgiz yaloqan yeri yoqtur».

tim» desəm, əlgənlər  l mdin tirilmis , buning munga nem  paydisi? « t  b ribir  l p ketidion bol andin keyin, y p-iqip y r walayli» deg n s z yolluq bolmamti? □ ■

³³ Aldanmanglar; q nki «Yaman h mrahlar  hlakni buzidu». □

³⁴ H kkaniiy bolux  q n oyoqininglar, gunahdin qol özünglar; q nki b ziliringlarda Huda toq ruluk h w r yoqtur — buni eytsam silər  q n uyat  m smu?

³⁵ B lkim birsi: « l kl r kandak tirild ril r? Ular kandak t n bilən tiril r?» — d p sorixi mumkin. ■

³⁶ I  hm k kixi, sening terioqining,  lm y turup qaytidin tirilm ydu. □ ■

³⁷ Həm sening terioqining,  s ml kning teni  m s, b lki uning yalingaq deni — məsilən, buqdayning yaki baxka birər zira tning deni, halas.

³⁸ W  keyin Huda  z ha ixi boyiqə uning a m lum bir t nni beridu; xundakla uruq danlirining h rbirig   zining tenini ata qilidu.

³⁹ Janiwarlarning  tliri bolsa bir-birigə ohx-

□ **15:32** «« f sus xəhiridə w hxiy haywanlar bilən elixtim» desəm...» — Pawlus  f sus xəhiridə hux h w r y tk zg nd , b zi adəmlər uning a qarxi qikip w hxiy haywanlard k hujum qil jan boluxi mumkin. «** t  b ribir  l p ketidion bol andin keyin, y p-iqip y r walayli**» — «Y x.» 22:13. ■ **15:32** Y x. 22:13; 56:12. □ **15:33** «**Yaman h mrahlar  hlakni buzidu**» — bu s zl r grek xairi M nand rningkidin elin jan. ■ **15:35**  z. 37:3. □ **15:36** «... **qaytidin tirilm ydu**» — grek tilida «... janlandurulmaydu». ■ **15:36** Y . 12:24.

imaydu; insnlarning ʻozigʻa has ʻatlini bar, haywanlarning ʻozigʻa has ʻatlini bar, uqar-kanatlarningmu bar, beliklarningmu bar.

⁴⁰ Asmanda jisimlar bar, yʻer yʻuzidimu jisimlar bar; ʻamma asmandikisining jula-xʻeripi baxkʻiqʻa, yʻer yʻuzidikisiningmu baxkʻiqʻa bolidu;

⁴¹ Quyaxning xan-xʻeripi bir hil, ayning xʻeripi yʻonʻa bir hil, yultuzlarning xan-xʻeripi yʻonʻa bir hildur; qʻunki yultuzlar xan-xʻerʻepliridʻa bir-biridin pʻarkʻlinidu.

⁴² ʻOlmudin tirilix hʻem xundaqtur. *Tʻan* qirix halitidʻa terilidu, qirimas halʻettʻa tirildʻurʻulidu; □ ■

⁴³ Uyatlik halʻettʻa terilidu, xan-xʻerʻep bilʻen tirildʻurʻulidu; ajiz halʻettʻa terilidu, ʻamma kʻuq-kudrʻat bilʻen tirildʻurʻulidu.

⁴⁴ U tʻabiʻatkʻa tʻawʻa bir tʻan sʻupitidʻa terilidu; rohka tʻawʻa bir tʻan bolup tirildʻurʻulidu; ʻaslidʻa tʻabiʻatkʻa tʻawʻa bir «janlik» tʻan bolʻoqan bolsa, ʻamdi rohʻiy bir tʻan bolidu. □

⁴⁵ Xunga *Tʻawratta* mundaq pʻutʻulgʻenki: «Tunji insan Adʻemʻatimiz tirik bir jan kʻilip yaritildi»; ʻamma «ahirki Adʻemʻata» bolsa hayatlik bʻergʻuqi

□ 15:42 «Quyaxning xan-xʻeripi bir hil, ayning xʻeripi yʻonʻa bir hil, yultuzlarning xan-xʻeripi yʻonʻa bir hildur; qʻunki yultuzlar xan-xʻerʻepliridʻa bir-biridin pʻarkʻlinidu (41-ayʻet). ʻOlmudin tirilix hʻem xundaqtur» — demak, tirildʻurʻulgʻandin keyinki tenimiz ʻelgʻandin keyinki tenimizgʻa ohximaydu. ■ 15:42 Dan. 12:3; Mat. 13:43. □ 15:44 «tʻabiʻatkʻa tʻawʻa bir tʻan sʻupitidʻa» — grek tilida «janʻoqa tʻawʻa bir tʻan sʻupitidʻa» yaki «janlik bir tʻan sʻupitidʻa» deyilidu; «jan» muxu yʻardʻa insanning zehni, oy-pikirliri wʻe hʻessiyatlini qʻatarliklarni kʻersitidu. «Rimliklarōja»diki «kirix sʻoz»imizni kʻerung.

Roh boldi. □ ■

⁴⁶ Əmma awwal kəlgini rohiy adəm əməs, bəlki «təbiətkə təwə boləuqi» adəm idi, keyin «rohiy adəm» kəldi. □

⁴⁷ Dəsləpki insan bolsa yərdin, tupraqtin apiridə kəlinəqan; ikkinqi insan bolsa asmandin kəlgəndur; □

⁴⁸ Tupraqtin apiridə kəlinəqini kəndəq boləqan bolsa, *uningdin boləqan* «tupraqlik»larmu xundəq bolidu; asmandin kəlgini kəndəq bolsa, *uningdin boləqan* «asmanliklar»mu xundəq bolidu.

⁴⁹ Bizlər «tupraqlik adəm» sūritidə boləqinimizdək, «asmanlik adəm» sūritidimu bolalaymiz. □ ■

⁵⁰ Əmma xuni eytimənkı, i kərindəqlar, ət wə kəndin tərəlgənlər Hudaning padixahlıqioqa warislik kəlaləmaydu; qirigūqi qirimaydiəqanəqə

□ **15:45 «Tunji insan Adəm'atimiz tirik bir jan kəlip yari-tildi»** — «Yar.» 2:7. «əmma «ahırkı Adəm'ata» bolsa **hayatlik bərgūqi Roh boldi**» — «ahırkı Adəm'ata» Məsihnı kərsitidu, əlwəttə. ■ **15:45 Yar. 2:7.** □ **15:46 «təbiətkə təwə boləuqi»** — grek tilida «janəqə təwə boləuqi». 44-ayəttiki izahətnı kərūng. **«təbiətkə təwə boləuqi» adəm idi, keyin «rohiy adəm» kəldi** — (grek tilida: «janəqə təwə boləuqi» awwal kəlgən, keyin «rohqa təwə boləuqi» kəlgən») — bu toqruluk «kəxumqə səz»imizni kərūng. □ **15:47 «dəsləpki insan bolsa yərdin, tupraqtin apiridə kəlinəqan»** — oqrurmənlərnıng esidə bar bolsa kərək, ibraniy tilida «adəm» degən səz «tupraq», «topa» degənnı bildüridu («Yar.» 2:7ni kərūng). □ **15:49 «Bizlər «tupraqlik adəm» sūritidə boləqinimizdək, «asmanlik adəm» sūritidimu bolalaymiz»** — bəzi kəna kəqürülmilərdə: «Bizlər «tupraqlik adəm» sūritidə boləqinimizdək, «asmanlik adəm» sūritidimu bolayli» deyilidu. ■ **15:49** 2Kor. 4:11.

warislik qilalmaydu. □ ■

⁵¹ Mana, mən silərgə bir sirni eytip berimən; biz həmmimizla *өлümdə* uhlaydioqanlardin bolmaymiz; birak həmmimiz özgərtilimiz! □ ■

⁵² Bir dəqiqidila, kəzni bir yumup aqquqə, əng ahirki kanay qelinoqanda özgərtilimiz; qünki kanay qelinsila əlgənlər qirimas həyatka tirildürüldü, xundakla özgərtilimiz; □ ■

⁵³ Qünki bu qirip kətküqi qirimas həyatni kiyiwelixi, bu əlgüqi əlməslikni kiyiwelixi kerək;

⁵⁴ Əmma qirip kətküqi qirimas həyatni kiygəndə, bu əlgüqi əlməslikni kiygəndə, xu qaoqda bu səz əməlgə axurulidu: «Ölüm qəlibə tərpidin yutulup yökutulidu!». □ ■

⁵⁵ «Ah, ölüm, sening nəxtiring kəni?! Ah, ölüm, sening qəlibəng kəni?!» □ ■

□ **15:50 «... Qirigüqi qirimaydioqanoqa warislik qilalmaydu»** — bu qirigüqi tenimiz əlidu, pəkət rohimiz özgərməs hələttə bakiy ələmgə ketidu. Hudaning biz məmin bəndiliri tirildürülgəndə qirimas tenimizning «qirigüqi» tenimiz bilən munasiwiti bolmaydu. Huda etiqadqilaroqa pütünləy yengi bir tən ata qilidu. ■ **15:50** Yh. 1:13. □ **15:51 «mən silərgə bir sirni eytip berimən»** — «sir» toqruluk «rimliklaroqa»diki «kirix səz»ni kərüng. ■ **15:51** 1Tes. 4:16.

□ **15:52 «...əng ahirki kanay qelinoqanda özgərtilimiz»** — «əng ahirki kanay» — Injil, «Mat.» 24:31, «1Tes.» 4:16, «Wəh.» 10:7 katarliklarni kərüng. ■ **15:52** Mat. 24:31; 1Tes. 4:16.

□ **15:54 «Ölüm qəlibə tərpidin yutulup yökutulidu!»** — «Yəx.» 25:8 (LXX tərjimisidin). ■ **15:54** Yəx. 25:8.

□ **15:55 «Ah, ölüm, sening nəxtiring kəni?! Ah, ölüm, sening qəlibəng kəni?!»** — «Hox.» 13:14. «Hoxiya»din nəkil kəltürülgən ayətning ikkinqi kismi «Ah, təhtisara, sening qəlibəng kəni?!» («təhtisara» əlgən adəmlərnin rohliri baridioqan jay). ■ **15:55** Hox. 13:14; Ibr. 2:14.

⁵⁶ Өlümdiki næxtər — gunahtur, gunahning küqi bolsa, Təwrat qanuni arkilik namayan bolidu. □

⁵⁷ Lekin bizni Rəbbimiz Əysa Məsih arkilik bularning üstidin oqelibigə erixtürgüqi Hudaqqa təxəkkür! □ ■

⁵⁸ Xuning üqün, sөyümlük qerindaxlirim, qing turup təwrənməs bolunglar, Rəbning hizmitidiki ixliringlar hөmixə kəng ziyadiləxsun; qünki Rəbdə bolqan əjir-japayinglar hөrgiz bihüdə kətməydiqanliqini bilisilər.

16

Kəmbəoqəllər üqün ianə qilix

¹ Əmdi muqəddəs bəndilər üqün ianə toplax toqruq, silərmu Galatiya əlkisidiki jamaətlərgə tapiloqinimdək qilinglar.

² Hər hөptining birinqi künidə hərbinglar tapawitinglarning bərikiti boyiqə uningdin bir ülüxini ajritip öz yeninglarda saqlap qoyunglar; xundaq qilsanglar, kəlgən waqtimda ianə toplax həcət bolmaydu. □ ■

□ **15:56 «gunahning küqi bolsa, Təwrat qanuni arkilik namayan bolidu»** — demək, insanlar qanunsiz yürgəndə gunah engi bolmaydu. Lekin Təwrat qanunidiki yukirikqi tələplərnəni bilip, ularoqa əməl qilixqa tirixidu, lekin əməl qilalmioqanliqidin gunahning həqiqiy dəhxətlik küqlük birnərsə ikənliki axkarilinidu. □ **15:57 «bizni Rəbbimiz Əysa Məsih arkilik bularning üstidin oqelibigə erixtürgüqi Hudaqqa təxəkkür!»** — «oqelibə» degən sөz əlüm wə gunah üstidin oqelibə qilixni kərsitidu. ■ **15:57** 1Yuha. 5:5. □ **16:2 «hər hөptining birinqi künidə»** — yəni yəqxənbə künidə. ■ **16:2** Ros. 11:29; 2Kor. 8:4; 9:1.

³ Mən kəlginimdə, silər qaysi adəmlərni layiq kərüp tallisanglar, mən xularğa *tonuxturux* hətlirini yezip berip muxu ianə-xəpkitinglarni Yerusalemoğa apirip berixkə əwətimən.□

⁴ Meningmu berixim muwapıq kərülsə, ular manga həmrağ bolup baridu.

⁵ Əmma mən Makedoniyə əlkisidin ötkəndin keyin yeninglarğa kelimən — qünki mən Makedoniyədin ötməkqimən —■

⁶ bəlkim mən silər bilən billə bir məzgil turuxum mumkin, hətta yeninglarda kixlap qeliximmu mumkin; xuningdək andin kəyergə barmaqqi bolsam, silər yardım kılıp, meni yoloğa selip qoyarsilər.

⁷ Qünki bu kətim silərni yol üstidila kərüp ötüp ketixni halimaymən, bəlki Rəb buyrusa, silər bilən billə uzunraq bir məzgil turoqum bar.

⁸ Əmma mən Əfəsus xəhiridə orma həytiöiqə turmaqqimən.□

⁹ Qünki *muxu yərdə* manga ajayib qong, utuq-mewə beriwatқан bir ixik kəng eqildi, xuningdək qarxi qıqquqilarmu kəp.□

¹⁰ Timotiy yeninglarğa berip tursa, uning aranglarda qorkmay ərkin-azadə yürüxigə

□ **16:3 «mən xularğa tonuxturux hətlirini yezip berip muxu ianə-xəpkitinglarni Yerusalemoğa apirip berixkə əwətimən»** — Yerusalemdiki jamaət nahayiti kəmbəəşəl bolup qaloqanıdi. «Qoxumqə sez»imizni kəring. ■ **16:5** 2Kor. 1:15.

□ **16:8 «orma həyti»** — yaki «həşul yioqix həyti». Grek tilida «pentekost həyti» (əllikinqi küni həyti) dəp atilidu — qünki bu həyt pasha həyti (ötüp ketix həyti)din 50 kün keyin bolidu.

□ **16:9 «manga ajayib qong, utuq-mewə beriwatқан bir ixik kəng eqildi»** — hux həwər tarqitidioqan pürsətni kərsitidu.

kengül bөлünqlar. Qünki umu manga ohxax Rəbning hizmitini ixləwatidu.

¹¹ Xunga heqkim uni təwən kərmisun; bəlki uni mening yenimoqa kelixi üqün aman-esən uzitip yoloqa selip koyunqlar; qünki uning qerindaxlar bilən billə kelixini kütməktimən.

¹² Əmma qerindiximiz Apolloska kəlsəm, uningdin qerindaxlar bilən billə silərning yeninglaroqa berixni kəp ətündüm. Lekin uning hazırqə baroqusi yoq. Keyin pursət pixip yetilgəndə baridu.

¹³ Hoxyar bolunqlar, etikadta qing turunqlar; mərdanə ərdək bolunqlar! Qəysər bolunqlar!

¹⁴ Silərning qiloqan həmmə ixinglar mehirmuhəbbət bilən qilinsun.

¹⁵⁻¹⁶ Əmdi, i qerindaxlar, Ahaya əlkisidiki əng dəsləpki etikad mewisi boləqan Istifanas wə uning ailisidikilərni, xundaqla ularning Hudaning muqəddəs bəndilirining hizmitidə boluxqa qandaq əzlrini atiqanliqini obdan bilisilər; mən silərdin ətünimənki, muxundaq kixiləring wə ular bilən birliktə hizməttə hər bir japa tartiwatqanlarning səzlrigə kiringlar. □

¹⁷ Əmma *yeninglardin* Istifanas, Fortunatus wə Akayikusning bu yərgə meni yoqlap kəlgənlikidin xadlandim; qünki ular silər

□ **16:15-16 «Ahiya əlkisi»** — hazırki Gretsiyə, «Yunan». «**ular bilən birliktə hizməttə hər bir japa tartiwatqanlar...**» — «hizməttə» — Rəbning hizmitidə, əlwəttə. Pawluska nisbətən pəkət birlə hizmət məwjut idi.

tərəptin kəm bolqanlirini toluqlap bərdi. □

18 Qünki ular mening rohimni wə həm silərninqkinimu yengilandurdi; xunga xundak adəmlərnı ətiwarlap hərmətlənglar.

19 Asiyadiki jamaətlərdin silərgə salam. Akwila wə Priskilla həm ularning əyidə jəm bolidioqan jamaəttinmu Rəbdə silərgə kızıqin salam yol-laydu. □

20 Kərindaxlarning həmmisi silərgə salam yol-laydu. Bir-biringlar bilən pak səyüxlər bilən salamlixinglar.■

21 Mana, mənki Pawlus öz qolum bilən salam yeziwatimən!

22 Hərkim Rəb Əysa Məsihni səygüqi bolmisa, uningqə lənət bolsun! Rəbbimiz, kəlgəysən! □

23 Rəb Əysa Məsihning mehır-xəpkiti həmninglaroqa yar bolqay!

24 Mening Məsih Əysada bolqan muhəbbitim həmninglar bilən billə bolqay. Amin!□

□ **16:17** «... **Yeninglardin Istifanas, Fortunatus wə Akayikusning bu yərgə meni yoklap kəlgənlikidin xad-landim**» — muxu üq buradərning Korintliklarning jamaitining yenidin kelixi Pawlusqa muxu riqbət bərgüqi hətni yezip yollax pursitini yaritip bərdi. □ **16:19** «**Asiya**» — hazırki zamandiki Türkiyə zeminini kərsitidu. «**Priskilla**» — bəzidə u kişkartilip «Priska» deyilidu. ■ **16:20** Rim. 16:16; 2Kor. 13:12; 1Tes. 5:26; 1Pet. 5:14. □ **16:22** «...**lənət bolsun. Rəbbimiz, kəlgəysən!**» — Pawlus bu səzni aramiy tilidiki: «Anatema, Maranata!» degən səzlər bilən ipadiləydu. □ **16:24** «**Mening Məsih Əysada bolqan muhəbbitim həmninglar bilən billə bolqay**» — yaki «Mening muhəbbitim Məsih Əysada bolqan həmninglar bilən billə bolqay».

**Muq ddes Kalam (y ngi yezik)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Pinyin script**

Copyright   2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5